

На основу члана 12. став 2. тачка д. Закона Бр.03/3- 040 о локалној самоуправи („Службени лист РК“ Бр.28/2008), члана 13. став 1. и став 2. Статуса општине Грачаница бр. 6320/15 од 22.10.2015. Скупштина општине Грачаница на трећој редовној седници одржане дана 29.03.2024. године доноси:

ОДЛУКУ БР. БР.15/2024/ОГ

о уважању Локалног акционог плана за родну равноправност 2024-2026

Члан 1.

Усваја се Локални акциони план за родну равноправност Општине Грачаница за период 2024-2026. год.

Члан 2.

Саставни део ове одлуке је Локални акциони план (Бр.1602/24 од 29.05.2024.) за родну равноправност 2024-2026.год.

Члан 3.

Одлука ступа на снагу даном објављивања одлуке на званичној веб страни општине.

Председавајући Скупштине

Милан Димитријевић

**Republika e Kosovës
Republika Kosova – Republic of Kosovo**

**Komuna e Graçanicës
Opština Gračanica – Municipality of Graçanica**

**LOKALNI AKCIONI PLAN
ZA
RODNU RAVNOPRAVNOST
2024 - 2026**

Marta 2024.

Lokalni akcioni plan za rodnu ravnopravnost (LAPRR) 2024 - 2026 pripremila je Opština Gračanica uz podršku UN Women Kosovo u okviru sprovođenja projekta „Gender Equality Facility“ (GEF) sa sredstvima Evropske unije.

- Radna grupa**
1. Marija Joksimović
  2. Slavša Nitić
  3. Leutrim Ajeti
  4. Ivana Lazić
  5. Marina Durović
  6. Skender Thaçi
  7. Tijana Marinković
  8. Milena Marinković

Neformalna grupa žena je takode dala značajan doprinos tokom procesa predlažuci aktivnosti planirane u njihovom Akcionom planu za rodnu ravnopravnost izradenim uz podršku OEBS-a.

Tehnička ekspertiza UN Women / GEF:

Artan Binaku, koordinator projekta
Monika Kocaqi, međunarodna konsultantkinja

© Opština Gračanica, 2024. Sva prava zadržana.

LISTA SKRAĆENICA I AKRONIMA

LISTA SKRAĆENICA I AKRONIMA.....4

I. UVOD.....6

II. ZAKONSKI I INSTITUCIONALNI OKVIR.....7

III. METODOLOGIJA.....9

IV. VIZIJA, STRATEŠKI CILJEVI I SPECIFIČNI CILJEVI.....11

V. TROŠKOVI ZA SPROVOĐENJE LAPRR 2024 - 2026.....14

VI. IZVEŠTAVANJE I PRAĆENJE.....16

VII. MATRICA LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA RODNU RAVNOPRAVNOST 2024 - 2026.....18

ARR	Agencija za rodnu ravnopravnost
BDPfA	Pekinška deklaracija i Platforma za akciju
CEDAW	Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad ženama
UOK	Uprava za obrazovanje i kulturu
UP	Uprava za poljoprivredu
DF	Direkcija za finansije
UIP	Uprava za inspekcijske poslove
UOS	Uprava za omladinu i sport
UZSZ	Uprava za zdravstvo i socijalnu zaštitu
UJSZS	Uprava za javne službe, zaštitu i spasavanje
DSPOR	Direkcija za strateško planiranje i održivi razvoj
DERI	Direkcija za ekonomski razvoj i integracije
EU GAP III	Akcioni plan za rodnu ravnopravnost Evropske unije III
OPF	Odbor za politiku i finansije
NVO	Nevladina organizacija
MO	Međunarodna organizacija
KPRR	Kosovski program za rodnu ravnopravnost
LAPRR	Lokalni akcioni plan za rodnu ravnopravnost
GCPM	Glavni centar porodične medicine
CSR	Centar za socijalni rad
SDG	Cilj održivog razvoja
KRR	Službenica/službenik za rodnu ravnopravnost
KP	Kancelarija predsednika

Lokalni akcioni plan za rodnu ravnopravnost (LAPRR) 2024 - 2026 pripremila je Opština Gračanica, kao glavno sredstvo sprovođenja javnih obaveza za rodnu ravnopravnost koje se ogledaju u:

- Ustavu Republike Kosovo.
- Glavnim međunarodnim instrumentima za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena, koji se direktno primenjuju u zakonodavstvu zemlje.
- Zakonu o ravnopravnosti polova br. 05/L-020, kao i celokupni zakoni zemlje fokusirani na ravnopravnost, nediskriminaciju i osnaživanje žena.
- Kosovskom programu za rodnu ravnopravnost 2020 - 2024, kao i celokupni lokalni razvojni okvir (programi i strategije) za promociju rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena.
- Instrumentima i alatima EU fokusiranim na rodnu ravnopravnost, kao deo procesa integracije, posebno oni koji sadrže akcije koje treba preduzeti na lokalnom nivou – kao što je Evropska povelja o ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom životu, itd.

LAPRR je pripremljen kroz interaktivan i sveobuhvatan proces, u saradnji i konsultaciji sa lokalnim javnim institucijama, organizacijama civilnog društva, Neformalnom grupom žena, međunarodnim organizacijama, Skupštinom opštine i uz glasove stanovnika opštine Gračanica, koji su imali priliku da se upoznaju i daju svoje komentare na ovaj dokument tokom procesa javnih konsultacija. Citav proces podržale su UN Women Kosovo u okviru sprovođenja projekta „Gender Equality Facility“ (GEF) sredstvima Evropske unije.

Rodna ravnopravnost podrazumeva da su sva ljudska bića, i žene i muškarci, slobodna da razvijaju svoje lične kapacitete i donose odluke bez ograničenja rodnim stereotipima, rigidnim rodnim ulogama ili predrasudama. Rodna ravnopravnost znači da se različita ponašanja, težnje i potrebe žena i muškaraca podjednako razmatraju, vrednuju i favorizuju. Rodna ravnopravnost ne znači da žene i muškarci treba da postanu isti, već da njihova prava, odgovornosti i mogućnosti neće zavistiti od toga da li su rodene kao žensko ili muško (UN Women, 2011).

Rodna pravda znači da se prema ženama i muškarcima postupa pravedno, u skladu sa njihovim potrebama. Ovo može uključivati jednak tretman ili tretman koji je različit, ali se smatra ekvivalentnim u smislu prava, beneficija, obaveza i mogućnosti. U kontekstu razvoja, ciljevi za rodnu pravdu često zahtevaju uključivanje mera koje kompenzuju istorijske i društvene nedostatke žena (UN Women, 2011).

Kao što je opisano u tekstu Evropske povelje o ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom životu², jedinice lokalne samouprave su sfere vlasti koje su bliže ljudima, pa predstavljaju nivoe koji imaju više mogućnosti da se bore protiv nastavka i reprodukcije nejednakosti, kao i da napreduju ka istinski ravnopravnom društvu. Ovo se može postići kombinovanjem implementacije njihovih nadležnosti sa saradnjom sa citavim nizom lokalnih aktera, za konkretne akcije u korist ravnopravnosti žena i muškaraca³, devojaka i mladića⁴, devojčica i dečaka.⁵

Sprovođenje i promocija prava na ravnopravnost mora biti u središtu koncepta lokalne samouprave. Rodna ravnopravnost se godinama prepoznaje kao prioritet na državnom nivou, a u tu svrhu se i na lokalnom nivou radi i radi kontinuirano. Na nivou zemlje, u Kosovskom programu za rodnu ravnopravnost 2020 - 2024, koji je zasnovan na Zakonu br. 05/L-020 o ravnopravnosti polova, jasno su date glavne oblasti intervencije, kao i specifični ciljevi za čiju implementaciju centralne i lokalne institucije, nevladine organizacije i svi lokalni, nacionalni i međunarodni partneri moraju raditi zajedno. U skladu sa zakonskim okvirom i politikama na snazi, opština Gračanica, je imenovala službenicu za rodnu ravnopravnost koja godišnje osmišljava i sprovodi plan konkretnih akcija za napredak ka rodnoj

¹ Za potpuniju listu konceptata takode možete posetiti: <https://eige.europa.eu/the-saaris-praxis>

² Tekst Povelje možete pronaći na: <https://climate-equality.eu/the-climate-justice-fund-for-women-in-leadership>

³ Žene i muškarci u ovom LAPRR označavaju starosnu dob od preko 35 godina, pa do kraja života (uključujući i starije).

⁴ Devojke i mladići u ovom LAPRR označavaju starosnu dob od 18 do 35 godina.

⁵ Devojčice i dečaci u ovom LAPRR označavaju starosnu dob od 0 do 18 godina.

ravnopravnosti. Ovaj plan je realizovan uz finansijsku podršku opštine i donatora, kroz partnerstva za saradnju.

Međutim, i pored napretka u tom pravcu na nivou zemlje ili na lokalnom nivou, moramo priznati da realnost i dalje govori o nedostatku rodne ravnopravnosti i pravde u praksi. Nejednakosti i diskriminacija ili višestruki nedostatak, ne samo među polovima, već i među grupama unutar istog pola, i dalje se oslanjaju na niz društvenih pojmova izgrađenih na osnovu brojnih stereotipa prisutnih u porodici, obrazovanju, kulturi, komunikaciji, poslovnom svetu, u organizaciji društva itd.

Stoga, ukoliko želimo da stvorimo društvo zasnovano na ravnopravnosti, neophodno je da organi lokalne samouprave u potpunosti uzmu u obzir rodnu integraciju u svojim politikama, organizaciji i praksi rada. Istinska jednakost između žena i muškaraca, devojaka i mladića, devojčica i dečaka, takođe je ključ ekonomskog i društvenog uspeha.

LAPRR 2024-2026 je koncipiran i povezan tačno sa pravnim okvirom i nacionalnim politikama, ali je takođe podržan i inspirisan važnim međunarodnim dokumentima, a ima za cilj da se uskladi sa standardima i zahtevima pravne tekovine EU za rodnu ravnopravnost. Mere i radnje predviđene ovim planom osmišljene su imajući u vidu činjenicu da nijedna intervencija napravljena sa bilo kakvom raspoloživim pažnjom i resursima ne može biti uspešna ako ne uzme u obzir i ne rešava na odgovarajući i jednak način različite potrebe žena i muškaraca, devojaka i mladića, devojčica i dečaka, dakle svih članova zajednice. Međutim, osnaživanje žena, devojaka i devojčica ostaje jedan od glavnih zadataka za ispunjenje ciljeva rodne ravnopravnosti. Kako bi se neophodnost inkluzivnosti izrazila što je moguće jasnije, u celom tekstu koji sledi u ovom LAPRR dosledno se koristi izraz „u svoj njihovoj raznolikosti“.⁶ Kroz njega se ističe važnost podrške, tretmana i osnaživanja žena, devojaka i devojčica (ali i muškaraca, mladića i dečaka) u celini, uključujući i one iz ranjivih grupa koji trpe višestruku i mešovitu diskriminaciju, zbog pola, godina, područja u kojem žive, etničke pripadnosti, invaliditeta, posebne potrebe, seksualne orijentacije, izražavanja rodnog identiteta, bivanja samohrani roditelj, bivanja žrtva/preživela/preživeli trgovine ljudima, ili drugih oblika rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici, statusa migranata, tražilaca azila itd.

Sve mere i radnje predstavljene u sklopu LAPRR 2024 - 2026, praćene su podacima koji se odnose na pokazatelje rezultata, glavne odgovorne direkcije i partnerske institucije i organizacije u implementaciji, vremenske rokove, osobe odgovorne za praćenje, kao i troškove neophodne za implementaciju. Ovo se definitivno odnosi na područja intervencije, očekivane rezultate, specifične ciljeve, relevantne pokazatelje i glavne dokumente koji podržavaju planirane korake.

II. PRAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR

Ustav Republike Kosovo definiše međunarodne konvencije o ljudskim pravima kao što su Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad ženama (poznata kao CEDAW), Rezolucija 1325 Ujedinjenih nacija o ženama, miru i bezbednosti ili Konvencija Saveta Evrope za prevenciju i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (poznata kao Istanbulska konvencija), direktno primenjivo u lokalnom zakonodavstvu i u slučaju sukoba, smatra se da ove konvencije imaju prioritet nad aktima i zakonima koje donose javne institucije.

Kosovski program za rodnu ravnopravnost ima za cilj da osigura da je rodna ravnopravnost u centru transformacionih procesa na Kosovu, unutar svih struktura, institucija, politika, procedura, praksi i programa vlade, agencija, civilnog društva, privatnog sektora i zajednice donatora.⁷

⁶ U okviru usaglašavanja ovog Lokalnog akcionog plana za rodnu ravnopravnost sa Akcionim planom EU za rodnu ravnopravnost – EU GAP III.

⁷ Videti NPRR, str. 11

Sve mere i radnje predviđene ovim LAPRR 2024 - 2026 takode se smatraju zasnovanim na nacionalnim strategijama ili akcionim planovima koji pokrivaju specifične sektore prema njihovim oblastima.

- Akcioni plan za unapređenje zdravlja i obrazovanje 2024-2026, Ministarstva zdravlja, itd.
  - Akcioni plan za hronične nezarazne bolesti 2021-3-2025, Ministarstva zdravlja,
  - Administrativno upustivo 04/2020 za zdravstvo,
  - Uredba za socijalno stanovanje,
  - Strategija i akcioni plan za imovinska prava,
  - Nacionalni program za sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju,
  - Nacionalna strategija zaštite od nasilja u porodici i nasilja nad ženama,
  - Strategija za bolju regulativu,
  - Program ekonomskih reformi,
  - Nacionalna strategija razvoja,
  - Kosovski program za rodnu ravnopravnost 2020 - 2024,
  - Zakon br. 04/L-125 za zdravlje,
  - Zakon br. 06/L-084 Za zaštitu dece,
  - Zakon br. 08/L-109 za kompenzaciju žrtvama zločina,
  - Zakon br. 03/L022 Za materijalno izdržavanje porodica sa decom sa trajnim invaliditetom, 2003/15,
  - Zakon br. 2011/04-L-096 o izmenama i dopunama Zakona o šemi socijalne pomoći br. 02/L-17,
  - Zakon br. 04/L-81 o izmenama i dopunama Zakona o socijalnim i porodičnim uslugama br. nasilja br. 08/L-185,
  - Zakon o prevenciji i zaštiti od nasilja u porodici, nasilja nad ženama i rodno zasnovanog
  - Zakon o radu br. 03/L-212,
  - Zakon o prevenciji i zaštiti od nasilja u porodici, nasilja nad ženama i rodno zasnovanog
  - Zakon o imovini i imovinskim pravima br. 03/L-154,
  - Zakon o zaštiti od diskriminacije br. 05/L-021,
  - Zakon br. 06/L-077 Za izmene i dopune Zakona br. 2004/32 Za porodicu
  - Zakon o nasleđivanju br. 2004/26,
  - Zakon o ravnopravnosti polova br. 05/L-020,
  - Ustav Republike Kosovo, članovi 7, 21 i 22,
- 2. Nacionalni pravni i razvojni okvir za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena:**

- Evropska povelja o ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom životu, itd.
  - Strategija za rodnu ravnopravnost 2020-2025 Evropske unije i Akcioni plan za rodnu ravnopravnost (GAP III) 2021-2025,
  - Agenda Ujedinjenih nacija za održivi razvoj, 2030,
  - Rezolucija Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1325 o ženama, miru i sigurnosti, porodici,
  - Konvencija Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici,
  - Pekinška deklaracija i Platforma za akciju,
  - Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima deteta,
  - Konvencija o eliminiaciji svih oblika diskriminacije nad ženama (CEDAW),
  - Medunarodna konvencija o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima,
  - Konvencija o političkim pravima žena,
  - Evropska konvencija o ljudskim pravima,
  - Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima,
- 1. Glavni međunarodni instrumenti za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena:**

Lokalni akcioni plan za rodnu ravnopravnost 2024-2026 opštine Gračanica, oslanja se na skup važnih pravnih i institucionalnih dokumenata, koji istovremeno usmeravaju akcije širom zemlje za osnaživanje žena i napredak ka rodnoj ravnopravnosti na Kosovu. Kao najvažnije možemo navesti:

Glavnu odgovornost za sprovođenje LAPRR ima **opština**. To podrazumeva odgovornost kako za neposredno sprovođenje predviđenih mera i radnji, tako i za koordinaciju sa relevantnim institucijama i akterima koji omogućavaju sprovođenje ovih mera i radnji. Dakle, ako opština nema finansijske, ljudske ili infrastrukturne mogućnosti da direktno sprovodi određenu meru ili akciju, njena odgovornost je da koordinira aktivnosti sa tom institucijom koja ima tu mogućnost, uključujući nevladine organizacije, privatne institucije, međunarodne organizacije itd. Službenica za rodnu ravnopravnost (KRR) će ostati nadležna za niz mera i radnji predviđenih LAPRR, ali to je sada plan cele opštine, tako da glavna odgovornost za ovaj plan u celini ne pada nužno na KRR. Takođe, LAPRR 2024 - 2026, razrađen iz godine u godinu, zamenjuje Akcioni plan za rodnu ravnopravnost koji je KRR pripremila i predstavila predsedniku opštine i Agenciji za ravnopravnost polova, na godišnjem nivou.

Važnu ulogu u rešavanju rodnih pitanja na lokalnom nivou igra i Neformalna grupa žena, koja je takođe dala značajan doprinos izradi ovog plana preplićući aktivnosti predviđene ovim planom sa onima predviđenim njihovim Planom za rodnu ravnopravnost, izrađenim uz podršku OEBS-a.

U nastavku, sve lokalne institucije i nevladine organizacije koje su uključene kao partneri za sprovođenje glavnih mera i radnji u ovom LAPRR-u, su takođe važne i neophodne da bi se postigli željeni rezultati u napretku ka rodnoj ravnopravnosti. Međunarodne organizacije takođe igraju važnu ulogu ovde kroz finansijsku i tehničku podršku za sprovođenje određenih mera predviđenih u ovom LAPRR-u.

Lokalni akcioni plan za rodnu ravnopravnost je:

- **praktični alat za lociranje važnih nacionalnih i međunarodnih dokumenata koji se odnose na rodnu ravnopravnost** (naročito instrumenata koji su direktno primenjivi u zakonodavstvu zemlje).
- **dokument sastavljen kroz sveobuhvatan proces**, sa dobro definisanim koracima, **čiji sadržaj odražava dostignuća i izazove** sa kojima se opština tokom godina susrela u napretku ka rodnoj ravnopravnosti.
- **jasan odraz uloga i odgovornosti koje je neophodno ispuniti unutar Opštine**, kao i između Opštine i lokalnih institucija ili organizacija civilnog društva i međunarodnih, kako bi se u praksi sprovedo načelo jednakosti za sve/sve žene, muškarce, mlade žene, mlade muškarce, devojčice i dečake, u svojoj njihovoj raznolikosti, u Opštini Gračanica.

III. METODOLOGIJA

Metodologija za izradu LAPRR 2024-2026 bila je sveobuhvatna i razvijena kroz sledeće korake:

- ✓ **Formiranje Radne grupe za izradu ovog plana, po nalogu predsednika opštine.** Radna grupa za pripremu ovog LAPRR-a osnovana je Naredbom predsednika br. 590/23, od 10.11.2023. a činilo ga je 8 službenika/službenica, i to:
  - Marija Joksimović
  - Slaviša Ničić
  - Leutrim Ajeti
  - Ivana Lazić
  - Marina Durović
  - Skender Thaçi
  - Tijana Marinković
  - Milena Marinković
- ✓ **Analiza i procena stanja kroz postojeće podatke i informacije.** Ova analiza je zasnovana na setu postojećih dokumenata opštine, ali je nesumnjivo proširena i na set zakonskog okvira i postojeće nacionalne i lokalne politike, koje se odnose na rodna pitanja.
- ✓ **Određivanje glavnih područja intervencije**, neophodnih da se uključe u matricu LAPRR 2024-2026. Ovo određivanje je urađeno praćenjem niza koraka, kao što je procena dostignuća

Svi navedeni koraci su u skladu ne samo sa nacionalnim obavezama, već i sa metodologijom pripreme LAPRR koju predlaže Savet evropskih opština i regiona (SEOR).⁸

- ✓ **Usvajanje LAPRR u Skupštini opštine.** LAPRR je usvojen na redovnoj sednici Skupštine opštine u martu 2024.
- ✓ **Podnošenje kompletnog dokumenta, sa obračunatim i završenim troškovima, na usvajanje u Skupštini opštine.** Nakon pripreme i završetka celokupnog procesa, kompletan dokument LAPRR, uključujući obračun troškova, dostavljen je na usvajanje Skupštini opštine, poštujući sve korake, obaveze i relevantne zakonske rokove.
- ✓ **Obračunavanje troškova matrice LAPRR-a.** Proces obračunavanja troškova matrice LAPRR bio je izuzetno važan proces koji je takođe oduzeo svoje vreme tokom pripreme celog dokumenta. Obračun troškova je izvršen za svaku od aktivnosti predviđenih u LAPRR matrici i sredstva su podeljena prema izvoru finansiranja, konkretno sredstvima koja pokriva opština, sa postojećim ljudskim, infrastrukturnim ili finansijskim resursima, sredstvima koja pokrivaju donatori, ali i sredstva za čije se pronalazenje moraju uraditi revidiranja i planiranja u relevantnim budžetima narednih godina, ili se mora lobirati da se osiguraju kroz saradnju sa donatorima, privatnim subjektima i NVO-ima (dakle i finansijski jaz).
- ✓ **Poboljšanje nacrta matrice LAPRR-a.** Nakon održane javne rasprave i na kraju celokupnog procesa javnih konsultacija, Radna grupa je poboljšala i nacrt matrice LAPRR, na osnovu svih dobijenih komentara i sugestija.
- ✓ **Održavanje javnih konsultacija sa stanovnicima opštine.** U skladu sa gore navedenim, opština Gračanica, je takođe održala javnu raspravu 12.03. 2024, godine u 10.00 časova.
- ✓ **Objavljivanje na veb stranici Opštine za komentare i sugestije pojedinaца i interesnih grupa.** Nacrt matrice LAPRR 2024 – 2026 objavljen je 26.02.2024, na linku <https://kks.mk-s-gov.ncl/tracаницe/wp-content/uploads/sites/41/2024/03/Konsultativni-sastanak.pdf> Objava je ostala otvorena za komentare i sugestije do 12.03.2024, čime je ispunjena obaveza javne konsultacije, u prilog Zakona o lokalnoj samoupravi br. 03L-040 i Administrativnog uputstva (MULS) br. 04/2023 za otvorenu upravu u opštinama.
- ✓ **Preliminarne konsultacije unutar opštine i izrada nacrta matrice LAPRR-a.** Ove konsultacije su održane sa opštinskim osobljem, a posebno sa članovima Radne grupe i Neformalne grupe žena. Od početka ovih konsultacija predstavljani su važni međunarodni instrumenti, posebno oni EU koji se odnose na rodnu ravnopravnost (kao što je Akcioni plan EU za rodnu ravnopravnost / EU GAP III, ili Evropska povelja o rodnoj ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom životu, itd.). Isto tako, prioriteti pomenuti u važnim nacionalnim dokumentima kao što su Kosovski program za rodnu ravnopravnost 2020 – 2024, Plan sprovođenja na nivou zemlje za Kosovo Akcionog plana EU za rodnu ravnopravnost III, 2021 – 2025, itd. Zatim se prešlo na izradu nacrta matrice LAPRR, koja je sadržala strateške ciljeve, očekivane rezultate, dokumente koji se odnose na mere i predviđene akcije, specifične ciljeve, pokazatelje na nivou cilja, zajedno sa osnovnom vrednošću (izmerena za 2023. godinu ili će se utvrditi tokom 2024. godine) i ciljna vrednost (cilj) do 2026. godine, rezultat na nivou specifičnog cilja, kao i aktivnosti, odgovornu direkciju za sprovođenje, partneri i saradnici, vremenski okvir, troškovi za tri godine, izvor finansiranja, pokazatelji za svaku aktivnost, kao i odgovorni za praćenje sprovođenja LAPRR.
- ✓ **Preliminarne konsultacije unutar opštine i izrada nacrta matrice LAPRR-a.** Ove konsultacije su održane sa opštinskim osobljem, a posebno sa članovima Radne grupe i Neformalne grupe žena. Od početka ovih konsultacija predstavljani su važni međunarodni instrumenti, posebno oni EU koji se odnose na rodnu ravnopravnost (kao što je Akcioni plan EU za rodnu ravnopravnost / EU GAP III, ili Evropska povelja o rodnoj ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom životu, itd.). Isto tako, prioriteti pomenuti u važnim nacionalnim dokumentima kao što su Kosovski program za rodnu ravnopravnost 2020 – 2024, Plan sprovođenja na nivou zemlje za Kosovo Akcionog plana EU za rodnu ravnopravnost III, 2021 – 2025, itd. Zatim se prešlo na izradu nacrta matrice LAPRR, koja je sadržala strateške ciljeve, očekivane rezultate, dokumente koji se odnose na mere i predviđene akcije, specifične ciljeve, pokazatelje na nivou cilja, zajedno sa osnovnom vrednošću (izmerena za 2023. godinu ili će se utvrditi tokom 2024. godine) i ciljna vrednost (cilj) do 2026. godine, rezultat na nivou specifičnog cilja, kao i aktivnosti, odgovornu direkciju za sprovođenje, partneri i saradnici, vremenski okvir, troškovi za tri godine, izvor finansiranja, pokazatelji za svaku aktivnost, kao i odgovorni za praćenje sprovođenja LAPRR.
- ✓ **Usvajanje LAPRR u Skupštini opštine.** LAPRR je usvojen na redovnoj sednici Skupštine opštine u martu 2024.

i izazova opštine u rešavanju pitanja rodne ravnopravnosti, identifikacija prioriteta na osnovu gore pomenute analize, uzimanja u obzir i pravih razmatranja komentara i sugestija datih iz razgovora sa opštinskim osobljem itd.).

Važnu ulogu u celokupnom procesu pripreme do finalizacije LAPRR imala je podrška i tehnička pomoć koju su pružile UN Women Kosovo, kroz dobro pripremljen tim kao i konsultantkinju⁹ koja je angažovana u tu svrhu, u okviru realizacije projekta „Gender Equality Facility“ (GEF) koji finansira Evropska unija.

IV. VIZIJA, STRATEŠKI CILJEVI I SPECIFIČNI CILJEVI

Vizija LAPRR-a se odnosi na:

„Dobro, sveobuhvatno i pravedno rodno upravljanje, gde žene i muškarci, devojke i mladići, devojčice i dečaci Gračanica, bez obzira na godine, mesto stanovanja, etničku i društvenu grupu, invaliditet, posebne potrebe, seksualnu orijentaciju, izražavanje rodnog identiteta, građanski status, status migranata i azilanata, status zaposlenja, ekonomski status, versku pripadnost ili karakteristike drugih pojedinaca, uživaju, poštuju i doprinose napretku ka rodnoj ravnopravnosti i njenoj primeni u praksi, u svim oblastima života”.

Načela¹⁰ koji vode sprovođenje LAPRR, oslanjaju se uglavnom na načela koja u celosti vode sprovođenje Evropske povelje o ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom životu, kao što je prikazano u nastavku:

1. **Jednakost između žena i muškaraca, devojaka i mladića, devojčica i dečaka svoj njihovoj raznolikosti je osnovno pravo.** Ovo pravo organi lokalne samouprave moraju sprovesti u svim svojim oblastima odgovornosti; takođe uključuje obavezu uklanjanja svih oblika diskriminacije, direktne ili indirektno.
2. **Kako bi se osigurala rodna ravnopravnost, moraju se rešiti pitanja diskriminacije i višestrukih prepreka.** Napori za postizanje rodne ravnopravnosti moraju uzeti u obzir i rešavati – iz sveobuhvatne, sistemske i strukturalne perspektive – načine na koje rod stupa u interakciju s drugim faktorima kao što su pol, rasa, boja kože, etničko ili društveno poreklo, genetske osobine, jezik, religija ili uverenje, politička i sva druga mišljenja, pripadnost nacionalnoj manjini, bogatstvo, poreklo po rođenju, invaliditet, godine ili seksualna orijentacija.
3. **Uravnoteženo učešće žena i muškaraca, devojaka i mladića u donošenju odluka je preduslov za demokratsko društvo.** Pravo na ravnopravnost žena i muškaraca, devojaka i mladića, devojčica i dečaka, zahteva da organi lokalne samouprave preduzmu sve odgovarajuće mere i usvoje sve odgovarajuće strategije za promovisanje uravnotežene zastupljenosti i učešća u svim sferama odlučivanja.
4. **Uklanjanje rodnih stereotipa je od suštinskog značaja za postizanje rodne ravnopravnosti.** Organi lokalne samouprave treba da promovišu rad na otklanjanju stereotipa i prepreka koje stvaraju nejednakost u položaju i stanju žena/devojaka/devojčica i koje su izvor nejednakog vrednovanja uloga žena i muškaraca, devojaka i mladića sa političkog, ekonomskog, društvenog i kulturnog aspekta.
5. **Integracija rodne perspektive u sve aktivnosti organa lokalne samouprave neophodna je za unapređenje rodne ravnopravnosti.** Rodnu perspektivu treba uzeti u obzir prilikom kreiranja politika, metoda i instrumenata koji utiču na svakodnevni život lokalnog stanovništva - na primer korišćenjem tehnika „rodne procene“, „rodne revizije“, „rodne integracije“ i „rodno odgovornog budžetiranja“. Da bi se postigao ovaj cilj, potrebno je analizirati i uzeti u obzir

⁹ Gđa Monika Kocaqi, međunarodna konsultantkinja.

¹⁰ Za detaljnija objašnjenja svakog načela možete pogledati tekst Evropske povelje o ravnopravnosti na: https://www.ccr.org/img/uploads/piecesjointe/filename/charte_egalite_al.pdf

moga i opsežna iskustva različitih grupa žena u lokalnom životu, kao i njihove uslove života i rada.

6. **Akcioni planovi, podržani odgovarajućim resursima, neophodni su instrumenti za unapređenje rodne ravnopravnosti.** Organi lokalne samouprave moraju izraditi akcione planove i programe za rodnu ravnopravnost, podržane finansijskim i ljudskim resursima neophodnim za njihovu realizaciju.

Strateški ciljevi LAPRR-a.

LAPRR 2024 – 2026 sastoji se od pet strateških ciljeva, koji su takode uskladeni sa:

- Zakonom br. 05/L-020 o ravnopravnosti polova,
- Kosovskim programom za rodnu ravnopravnost 2020 – 2024,
- Planom sprovođenja na nivou zemlje za Kosovo Akcionog plana EU za rodnu ravnopravnost III (EU GAP III) 2021-2025,
- Konvencijom o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad ženama (CEDAW),
- Konvencijom Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija),
- Pekinskom deklaracijom i platformom za akciju (BDPFA),
- Agendom 2030, Ciljevima održivog razvoja (SDG) 2030,
- Akcionim planom za rodnu ravnopravnost 2021 – 2025 (EU GAP III),
- Evropskom poveljom o ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom životu, itd.

Pet strateška cilja LAPRR 2024-2026 opštine Gračanica, su navedeni u nastavku:

1. Promovisanje prava na kvalitetno obrazovanje, kulturu i sport, za žene, muškarce, djevojke, mladiće, devojčice i dečake, svoj njihovoj raznolikosti.
2. Promovisanje ekonomskih, socijalnih i dostojanstvenih prava pri zapošljavanju, kao i osnaživanje devojčica, devojaka i žena.
3. Promovisanje zdravlja i seksualnih i reproduktivnih prava.
4. Promovisanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena, devojaka i devojčica u svoj njihovoj različitosti.
5. Sloboda od svih oblika rodno zasnovanog nasilja.

Svaki od ovih strateških ciljeva dalje je razraden na očekivane rezultate, specifične ciljeve, njihove pokazatelje merenja, kao i konkretne mere i radnje, koje su detaljno prikazane u matrici akcionog plana, gde se pružaju potpune informacije o sprovođenju i proceni rezultata.

Napredak i efektivnost u sprovođenju LAPRR-a nužno zahteva obezbeđivanje neophodnih i dovoljnih ljudskih, finansijskih i infrastrukturnih resursa, kao i koordinaciju delovanja i međuinstitucionalnu saradnju sa drugim lokalnim institucijama, organizacijama civilnog društva, privatnim institucijama, kao i međunarodnim organizacijama koje rade na osnaživanju žena i postizanju rodne ravnopravnosti. Neophodno je prikupljanje i redovno ažuriranje podataka raščlanjenih ne samo po polu, već i po nizu drugih individualnih karakteristika, kontinuirano praćenje napretka sprovođenja predviđenih radnji, kao i transparentnost i odgovornost za postignute rezultate, takode su neophodnost za napredovanje prema viziji koja vodi ovaj LAPRR.

Očekivani rezultati, specifični ciljevi i pokazatelji

Strateški cilj:

1. Promovisanje prava na kvalitetno obrazovanje, kulturu i sport, za žene, muškarce, djevojke, mladiće, devojčice i dečake, svoj njihovoj raznolikosti.

Očekivani rezultati:

- 1.a. Značajno poboljšan pristup žena, devojaka i devojčica, svoj njihovoj raznolikosti, kvalitetnom obrazovanju i doživotnom učenju.
- 1.b. Više žena opštine, u svoj njihovoj raznolikosti, angažovanim u sportskim i kulturnim aktivnostima.

Specifični ciljevi:

- 1.1. Pružanje jednakih mogućnosti za kvalitetno obrazovanje i doživotno učenje, za djevojčice, djevojke i žene, kao i dečake, mladiće i muškarce opštine, u svoj njihovoj raznolikosti.
- 1.2. Promovisanje uspešnih uzora žena, djevojaka i djevojčica, svoj njihovoj raznolikosti, koji ulažu i aktivno učestvuju u umetnosti, kulturi i sportu.

Pokazatelji na nivou cilja:

- 1.1.a. Broj djevojčica, djevojaka i žena iz svih grupa uključenih u kvalitetno obrazovanje i usluge stručnog osposobljavanja.
- 1.2.a. Broj mladih žena i djevojaka koje se promovišu kao uspešni modeli u umetnosti, kulturi i sportu.

Strateški cilj:

- 2. Promovisanje ekonomskih, socijalnih i dostojanstvenih prava pri zapošljavanju, kao i osnaživanje djevojčica, djevojaka i žena.**

Očekivani rezultati:

- 2.a. Značajno je poboljšano učešće žena i mladih u apliciranju i dobijanju subvencija opštine vezano za poljoprivredu i ruralni razvoj.
- 2.b. Broj mladih i žena u zapošljavanju i preduzetništvu, povećan je kao rezultat podrške i podsticajnih radnji opštine.

Specifični ciljevi:

- 2.1. Povećanje pristupa mladih i žena, u svoj njihovoj raznolikosti, uslugama, resursima i finansijskim proizvodima, sa ciljem ekonomskog osnaživanja, posebno u ruralnim područjima.
- 2.2. Povećanje pristupa stanovnika opštine kvalitetnim i rodno odgovornim socijalnim uslugama.

Pokazatelji na nivou cilja:

- 2.1.a. Broj žena/djevojaka poljoprivrednica i preduzetnica, korisnica grantova i subvencija od strane opštine i nadležnih ministarstava.
- 2.2.a. Broj žena/djevojaka/djevojčica u svoj njihovoj raznolikosti koje imaju pristup kvalitetnim socijalnim uslugama.

Strateški cilj:

- 3. Promovisanje zdravlja i seksualnih i reproduktivnih prava.**

Očekivani rezultati:

- 3.a. Posebna pažnja posvećuje se edukaciji o seksualnom i reproduktivnom zdravlju djevojaka/mladića, djevojčica/dečaka opštine.
- 3.b. Značajno poboljšano donošenje odluka o seksualnom i reproduktivnom zdravlju među djevojčicama, dečacima, djevojkama, mladićima, ženama i muškarcima.

Specifični ciljevi:

- 3.1. Povećanje pristupa žena, djevojaka i djevojčica svoj njihovoj raznolikosti kvalitetnim zdravstvenim i uslugama seksualnog i reproduktivnog zdravlja.

Pokazatelji na nivou cilja:

- 3.1.a. Broj žena, djevojaka, djevojčica, u svoj njihovoj raznolikosti, sa povećanim pristupom seksualnom i reproduktivnom zdravlju i uslugama.

Strateški cilj:

- 4. Promovisanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena, djevojaka i djevojčica svoj njihovoj raznolikosti.**

Očekivani rezultati:

- 4.a. Poboljšano je učešće djevojaka i žena, svoj njihovoj raznolikosti, u političkom i javnom odlučivanju.
- 4.b. Razvojni i interventni planovi u svim oblastima, kao i budžetski programi opštine, sa integrisanom rodnom perspektivom.

Specifični ciljevi:

- 4.1. Povećanje učešća i stvaranje jednakih mogućnosti za liderstvo u političkom i javnom donošenju odluka, za žene, djevojke i djevojčice, svoj njihovoj raznolikosti.
- 4.2. Primena u praksi rodne integracije i odgovornog rodno budžetiranja, kao sredstva za napredak opštine ka rodnoj ravnopravnosti.

Pokazatelji na nivou cilja:

Iz urađenih proračuna proizilazi da su troškovi u celini za sprovođenje LAPRR-a 2024-2026 u iznosu od 704,916 evra. Od ovih:

- 320,171 evra su troškovi za sprovođenje strateškog cilja 1. Promovisanje prava na kvalitetno obrazovanje, kulturu i sport, za žene, muškarce, devojke, mladiće, devojčice i dečake, svoj njihovoj raznolikosti.
- 123,984 evra su troškovi za sprovođenje strateškog cilja 2. Promovisanje ekonomskih, socijalnih i dostojanstvenih prava pri zapošljavanju, kao i osnaživanje devojčica, devojaka i žena.

podelama po godinama.

SBO-ova i godišnjih budžeta, da se u njih uključuje mere i radnje predviđene u matrici LAPRR-a, prema potencijalnim donatorima ili partnerima. Ovo zahteva povećanu pažnju, posebno u periodu pripreme osnovu načina na koji su uključeni u godišnje budžete ili SBO-ove opštine, kao i u ugovore sa Uz godišnju reviziju Lokalnog akcionog plana, mora se izvršiti i revizija predloženih troškova, na srednjoročne budžete opštine, je neophodnost.

finansijskih sredstava za realizaciju aktivnosti/mera, kroz njihovo uključivanje u godišnje ili zažveti, U tom kontekstu, podrška i lobiranje od same Ženska neformalna grupa za obezbeđivanje budžetiranja i izdavanja relevantnih godišnjih sredstava, bez kojih sprovođenje LAPRR-a neće 2024 – 2026, sa obracunom troškova, ne podrazumeva automatski njegovo budžetiranje. U cilju Prikazani troškovi su indikativni, a usvajanje ovog Lokalnog akcionog plana za rodnu ravnopravnost troškovi su indikativni, a usvajanje ovog Lokalnog akcionog plana za rodnu ravnopravnost da su ovi proračuni radeni za minimalne vrednosti koje bi organizacija predložena aktivnosti zahtevala. i procene njegovog sprovođenja, omogućiti procena i kroz isplativost. Važno je imati na umu činjenicu 2024 - 2026 je takode evidentirana relevantna vrednost ovog doprinosa, sa ciljem da se tokom praćenja ukupno nabavlja za celu ustanovu) itd., u ovom Lokalnom akcionom planu za rodnu ravnopravnost razvoj različitih delatnosti, ili stavljajući na raspolaganje mašinski i kancelarijski materijal koji se i finansijskih resursa (tj. službenika, koji trenutno primaju fiksnu platu, hale/prostorije koje poseduje za Važno je napomenuti da iako dobar deo aktivnosti pokriva opština kroz angažovanje postojećih ljudskih

finansijski jaz).

da doda), troškove koje pokriva donatori i treće strane, kao i troškove koje treba osigurati (ili (kako sa postojecim ljudskim, finansijskim i infrastrukturnim resursima, tako i sa resursima koje treba troškovima za njihovo sprovođenje, koji se dalje rasčlanjaju na troškove koje pokriva sama opština Sve aktivnosti predviđene u matrici LAPRR 2024-2026 praćene su neophodnim finansijskim V. TROŠKOVI ZA SPROVOĐENJE LAPRR-a 2024 - 2026

5.1.a. Broj žena, mladih i devojaka obaveštenih o rodno zasnovanom nasilju i postojecim uslugama za njihovu zaštitu.

Pokazatelji na nivou cilja:

nasilja.

5.1. Informisanje i podizanje svesti žena, mladih i devojaka u svoj njihovoj raznolikosti o rodno zasnovanom nasilju i mogućnostima koje postoje u zajednici za zaštitu i usluge za žrtve/preživele

Specifični ciljevi:

jednakih mogućnosti i bez nasilja.

5.a. Žene, muškarci, devojčice i dečaci, u svoj njihovoj raznolikosti, su nosioci promena za društvo

Očekivani rezultati:

5. Sloboda od svih oblika rodno zasnovanog nasilja.

Strateški cilj:

ravnopravnosti.

4.2.a. Procenat opštinskog budžeta posvećen radnjama za osnaživanje žena i napredak ka rodnoj ravnopravnog učesća u političkom i javnom odlučivanju.

4.1.a. Broj žena, devojaka i devojčica, u svoj svojoj različitosti, informisani o pravima i značaju

- **10,101** evra su troškovi za sprovođenje strateškog cilja 3. Promovisanje zdravlja i seksualnih i reproduktivnih prava.
- **17,053** evra su troškovi za sprovođenje strateškog cilja 4. Promovisanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena, devojaka i devojčica svoj njihovoj raznolikosti.
- **233,607** evra su troškovi za sprovođenje strateškog cilja 5. Sloboda od svih oblika rodno zasnovanog nasilja.

U ukupnim troškovima od 704,916 evra neophodnih za potpuno sprovođenje LAPRR-a 2024-2026 za celokupno njegovo trajanje (tri godine):

- **643,555** evra su troškovi koje će pokriti opština (sa postojećim kadrovima i sa nenovčanim doprinosom - prostorije, alat i sl.), odnosno koje ne treba obračunavati kao dodatak budžetu, jer postoje i ljudski i infrastrukturni resursi. Ovo takođe uključuje grantove ili subvencije planirane za određena područja i za stanovnike u svoj njihovoj raznolikosti, a iz godine u godinu će se meriti koliku su korist imale posebno žene, mlade žene i devojčice.
- **11,828** evra su troškovi koje pokrivaju razni donatori (što su unapred dogovorili tokom pripreme nacrtu LAPRR-a).
- **49,533** evra (ili 7% ukupnog trogodišnjeg budžeta) predstavlja finansijski jaz, za koji će opština lobirati za iznalaženje finansijskih sredstava, ili će izvršiti svoje dodatno planiranje u narednim SBO-ima, počevši od SBO-a 2025-2027.

Strateški ciljevi	Specifični ciljevi	Ukupni troškovi za tri godine	Opština	Potvrđeni donatori	Finansijski jaz
1. Promovisanje prava na kvalitetno obrazovanje, kulturu i sport, za žene, muškarce, devojke, mladiće, devojčice i dečake, svoj njihovoj raznolikosti.	1.1. Pružanje jednakih mogućnosti za kvalitetno obrazovanje i doživotno učenje, za devojčice, devojke i žene, kao i dečake, mladiće i muškarce opštine, u svoj njihovoj raznolikosti.	90,848 evra	65,200 evra	4,800 evra	20,848 evra
	1.2. Promovisanje uspešnih uzora žena, devojaka i devojčica, svoj njihovoj raznolikosti, koji ulažu i aktivno učestvuju u umetnosti, kulturi i sportu.	292,323 evra	228,315 evra	0 evra	1,008 evra
Ukupno Strateški cilj 1:		320,171 evra	293,515 evra	4,800 evra	21,856 evra
2. Promovisanje ekonomskih, socijalnih i dostojanstvenih prava pri zapošljavanju, kao i osnaživanje devojčica, devojaka i žena.	2.1. Povećanje pristupa mladim i ženama, u svoj njihovoj raznolikosti, uslugama, resursima i finansijskim proizvodima, sa ciljem ekonomskog osnaživanja, posebno u ruralnim područjima.	73,584 evra	65,790 evra	3,678 evra	4,116 evra
	2.2. Povećanje pristupa stanovnika	50,400 evra	50,400 evra	0 evra	0 evra

VI. IZVEŠTAVANJE I PRAĆENJE

Proces izveštavanja za sprovedene aktivnosti vršice Odeljenja nadležno za realizaciju aktivnosti za Kancelariju predsednika.

Za više detalja, pogledajte matricu Lokalnog akcionog plana u nastavku.

Ukupno Strateški cilj 2:				
optime kvalitetim i rodno odgovornim socialnim uslugama.				
3. Promovisanje zdravlja i seksualnih i reproduktivnih prava.	3.1. Povećanje pristupa žena, devojaka i devojčica svoj njihovoj raznohikosti kvalitetnim zdravstvenim i uslugama seksualnog i reproduktivnog zdravlja.	123,984 evra	116,190 evra	3,678 evra
Ukupno Strateški cilj 2: 4,116 evra				
Ukupno Strateški cilj 3:				
4. Promovisanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena, devojaka i devojčica svoj njihovoj raznohikosti.	4.1. Povećanje učesća i stvaranje jednakih mogućnosti za liderstvo u političkom i javnom donošenju odluka, za žene, devojke i devojčice, svoj njihovoj raznohikosti.	8,250 evra	4,000 evra	0 evra
4.2. Primena u praksi rodne integracije i odgovornog rodnog budžetiranja, kao sredstva za napredak opštine ka rodnoj ravnopravnosti.		8,803 evra	5,645 evra	1,400 evra
Ukupno Strateški cilj 4: 17,053 evra				
5. Sloboda od svih oblika rodno zasnovanog nasilja.	5.1. Informisanje i podizanje svesti žena, mladih i devojaka u svoj njihovoj raznohikosti o rodno zasnovanom nasilju i mogućnostima koje postoje u zajednici za zaštitu i usluge za žrtve/preživle nasilja.	233,607 evra	220,455 evra	1,950 evra
Ukupno Strateški cilj 5: 11,202 evra				
Ukupno Strateški cilj 3: 6,351 evra				

Neposredno nakon usvajanja Lokalnog akcionog plana za rodnu ravnopravnost 2024 - 2026, kao prvi korak njegove primene, prikupljaće se podaci za osnovnu vrednost pokazatelja na nivou specifičnih ciljeva. Na isti način će se izraditi listovi pokazatelja sa informacijama koje se moraju prikupljati i izveštavati na osnovu aktivnosti, ali i na osnovu specifičnih ciljeva. *Izveštavanja o aktivnostima biće periodična (svaka 3 meseca)* ili na osnovu zahteva Kancelarije predsednika. *Izveštavanja na osnovu specifičnih ciljeva biće pripremljena dva puta godišnje (svakih 6 meseci).*

Praćenje sprovođenja Lokalnog akcionog plana na nivou ciljeva biće urađeno iz Skupština opštine. Pripremljeni izveštaji biće prosleđeni i Neformalnoj ženskoj grupi i po potrebi/zahteva Agenciji za rodnu ravnopravnost.

Na osnovu sprovedenog praćenja, LAPRR treba periodično *preispitivati i unapređivati*, a najmanje svake godine od dana početka njegovog sprovođenja.

VII. MATRICA LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA RODNU RAVNOPRAVNOST 2024 - 2026

STRATEŠKI CILJ:																	
1. PROMOVISANJE PRAVA NA KVALITETNO OBRAZOVANJE, KULTURU I SPORT, ZA ŽENE, MUŠKARCE, DEVOJKE, MLADIĆE, DEVOJČICE I DEČAKE, SVOJ NJHOVOJ RAZNOLIKOSTI.																	
Očekivani rezultati:																	
1.a. Značajno poboljšan pristup žena, devojaka i devojčica, svoji njihovoj raznolikosti, kvalitetnom obrazovanju i doživotnom učenju.																	
1.b. Više žena opštine, u svoji njihovoj raznolikosti, angažovane u sportu i kulturnim aktivnostima.																	
Glavna dokumenta na koje se pozivamo: <ul style="list-style-type: none"> - Zakon br. 05/L -020 o ravnopravnosti polova, članovi 1, 2, 4, 5, 6, 12, 15, 16, 17 i 18. - Kosovski program za rodnu ravnopravnost 2020 - 2024, strateški cilj 1, specifični ciljevi 1.1 i 1.2. - Plan sprovođenja na nivou zemlje za Kosovo Akcionog plana EU za rodnu ravnopravnost III (EU GAP III) 2021-2025, tematska oblast 3, specifični cilj 2, 3, 4, 5 i 6. - Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) - članovi 2, 3, 4, 5, 11, 13 i 14. - Konvencija EK o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istambulska konvencija) – članovi 4 i 6. - Pekinška deklaracija i platforma za akciju (BDPFA), kritične oblasti 1 i 6 - Agenda 2030, Ciljevi održivog razvoja (SDG) 2030, SDG 5, cilj 5.1, 5.4 i 5.a, pokazatelji, 5.1.1, 5.4.1 i 5.a.1, SDG 8, cilj 8.5 i 8.6, pokazatelji 8. 2 i 8.6.1. - Akcioni plan EU za rodnu ravnopravnost 2021 – 2025 (EU GAP III), tematska oblast 3. - Evropska povelja o ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom životu, članovi 10, 11, 15, 18, 27, 31, 34 i 35 																	
Specifični cilj:																	
1.1. Pružanje jednakih mogućnosti za kvalitetno obrazovanje i doživotno učenje, za devojčice, devojke i žene, kao i dečake, mladiće i muškarce opštine, u svoji njihovoj raznolikosti.																	
Pokazatelj		Osnovna vrednost (2024)		Cilj u poslednjoj godini (2026)		Rezultat											
1.1.a. Broj devojčica, devojaka i žena iz svih grupa uključeni u kvalitetno obrazovanje i usluge stručnog osposobljavanja.		Biće utvrđena		Povećanje sa 6%		Više devojaka, mladih i žena iz svih grupa uključeni u kvalitetno obrazovanje i usluge stručnog osposobljavanja.											
AKTIVNOSTI		SPROVOĐENJE		VREME		TROŠKOVI (evra)				IZVOR FINANSIRANJA	POKAZATELJI	PRAĆENJE					
Odgovorna direkcija/kancelarija		Pomoćne direkcije/institucije		NSKI ROK		2024.		2025.					2026.				
1.1.1. Planiranje izgradnje obdaništa za decu na teritoriji na		Uprava za obrazovanje i kulturu (UOK)		Direkcija za strateško planiranje i		2025 - 2026		Ovi troškovi će se izračunati u		Ovi troškovi će se izračunati u		UOK Donator		-2 planiranih obdaništa za izgradnju, jedna u Gušterici i		Skupština opštine	

kojoj žive ¹¹ , kao mogućnost da se unapredi pristup devojčica i dečaka preduniverzitetskom obrazovanju i stvaranja više mogućnosti za zaposlenje za majke.		održivi razvoj (DSPOR) Direkcija za finansije (DF) Međunarodna organizacija (MO)	2024 - 2026	27,000 € ¹⁴	Troškovi će se izračunati u narednim godinama, po potrebi	Troškovi će se izračunati u narednim godinama, po potrebi	UOK Donatori	jedna u Gračanici	
1.1.2. Poštovanje standarda rodne ravnopravnosti ¹³ u svim obrazovnim, sportskim i rekreativnim školskim prostorima, koje će graditi ili rekonstruisati opština.	UOK	DSPOR Uprava za inspeksijske poslove (UIP) MO	2024 - 2026	27,000 € ¹⁴	Troškovi će se izračunati u narednim godinama, po potrebi	Troškovi će se izračunati u narednim godinama, po potrebi	UOK Donatori	-Rekonstruisane /izgrađene obrazovne institucije, poštuju standarde rodne ravnopravnosti	Skupština opštine
1.1.3. Kontinuirano informisanje i edukacija romskih žena i mladih, putem podrške „Radio Gračanica – emisije na romskom“	UOK	Kancelarija predsednika (KP) DF	2024 - 2026	9,000 €	9,000 €	9,000 €	KP	- 2 novinarka i 1 novinar nastavljaju sa radom o informisanju romskih žena, mladih i devojčica kao i zajednice u celini, uz podršku opštine	Skupština opštine

¹¹ Što su obdaništa bližu mestu stanovanja stanovnika, stvaraju se više mogućnosti za majke da počnu da rade, jer ne provode previše vremena u odvođenju i preuzimanju dece u vrtićima koji su trenutno udaljeni (npr. deca iz Gračanice trenutno idu u Prištinu).

¹² Troškovi za ovu aktivnost biće planirani u SOB-u 2025-2027, a u međuvremenu će opština preduzeti neophodne pripreme korake za početak izgradnje obdaništa, kao i tražiti podršku Ministarstva obrazovanja, nauke, tehnologije i informacije (MONTI) i potencijalni donatori.

¹³ Standardi koji se odnose na infrastrukturu pogodnu za oba pola, kao i pristupačnost (tj. odvojeni toaleti za devojčice i dečake i prilagođeni osobama sa ograničenim sposobnostima, odvojene svlačionice za devojčice i dečake, objekti pogodni za kretanje i boravak devojčica i dečaka sa ograničenim sposobnostima unutar i van zgrada institucije, prilagođenih učionica i sl.)

¹⁴ Ovo je planirani iznos za izgradnju ili rekonstrukciju obrazovnih objekata za ovu godinu. Troškovi poštovanja standarda RR obračunavaju se u okviru troškova koje opština predviđa za izgradnju ili rekonstrukciju obrazovnih objekata ili sportsko-rekreativnih objekata.

1.1.4. Aktivnosti podizanja svesti sa majkama i očevima, za prevenciju napuštanja škole i obrazovanje devojčica i dečaka romske, egipćanske i aškaljske zajednice.	UOK	Škola Nevladine organizacije (NVO) MO	2024 - 2026	1,046 € (od kojih 440 € opština ¹⁵ i 606 € finansijski jaz)	1,046 € (od kojih 440 € opština i 606 € finansijski jaz)	1,046 € (od kojih 440 € opština i 606 € finansijski jaz)	UOK UZSZ	- 6 razvijene aktivnosti (2 godišnje) - 150 obavešteni roditelji (50 godišnje), odvojen ¹⁶ prema polu, etničkoj pripadnosti itd.	Skupština opštine
1.1.5. Planiranje subvencionisanja plaćanja za vrtića za devojčice i dečake, samohranim majkama i korisnicima socijalne šeme.	UOK	Uprava za zdravljevo i socijalnu zaštitu (UZSZ) DF	2025 - 2026	/	Ovi troškovi će se izračunati u narednim godinama, po potrebi	Ovi troškovi će se izračunati u narednim godinama, po potrebi	UOK UZSZ	- Broj dece kojoj se subvencionise plaćanje vrtića godišnje, podeljen po polu, uzrastu, nacionalnosti itd.	Skupština opštine
1.1.6. Obuka nastavnika/nastavnica i školskih psihologa o rodnoj ravnopravnosti i nediskriminaciji u obrazovanju.	UOK	Službenica za rodnu ravnopravnost (KRR)	2024 - 2026	1860 € (od kojih 320 € opština i 1540 €	1860 € (od kojih 320 € opština i 1540 €	1860 € (od kojih 320 € opština i 1540 €	UOK Donatori	- 6 razvijene aktivnosti (2 godišnje)	Skupština opštine

¹⁵ Ovo nije dodani trošak, ali ga opština pokriva kroz službenika/službanića, raspoložive objekte, prevoz sredstvima opštine, materijale itd., kako je obračunato u svom budžetu. Ovo objašnjenje se odnosi na svaku aktivnost u kojoj je postavljena ova alokacija troškova.

¹⁶ Sve podatke koje će prikupiti za pokazatelje sprovođenja ovog akcionog plana opština će ih podeliti prema polu, starosti, nacionalnosti, ograničene sposobnosti, prebivalištu, položaju itd., odnosno u zavisnosti od vrste aktivnosti koja će se razvijati.

			NVO						financijski jazz)	financijski jazz)	financijski jazz)		- 150 obučених лица (50 годишње), пodeljeno по полу, етничкој припадности, професији итд.		Skupština opštine	
			MO													
			KRR					2024 - 2026	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jazz)	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jazz)	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jazz)	UOK Donatori	- 6 razvijene aktivnosti (2 годишње, 1 sa decom, 1 sa roditeljima). - 150 obaveštena lica (50 годишње), пodeljeno по полу, starosti, етничкој припадности итд.		Skupština opštine	
			Policija Centar за socijalni rad (CSR)													
			NVO													
			MO													
1.1.7. Informativne aktivnosti sa učenicima/učenicama i majkama i očevima o ranom braku, rodnim normama, štetnim društvenim praksama i seksualnom uznemiravanju u školi.	UOK															
			KRR					2024 - 2026	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jazz)	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jazz)	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jazz)	UOK Donatori	- 6 razvijene aktivnosti (2 годишње) - 150 obaveštena lica (50 годишње), пodeljeno по полу, етничкој припадности итд.		Skupština opštine	
1.1.8. Informativne aktivnosti sa učenicima za eliminisanje nasilja i rodne i višestruke diskriminacije u školama.	UOK															
			CSR													
			NVO													
			MO													
1.1.9. Informativne aktivnosti sa učenicima u školama o trgovini ljudima sa fokusom na trgovinu devojkama, mladim ženama i ženama.	UOK							2024 - 2026	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jazz)	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jazz)	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jazz)	Uprava за obrazovanje i kulturu (UOK) Donatori	- 6 razvijene aktivnosti (2 годишње)		Skupština opštine	
			KRR													
			Policija													
			CSR													

		NVO MO			606 € financijski jaz)	606 € financijski jaz)	606 € financijski jaz)		- 150 obaveštena lica (50 godišnje), podeljeno po polu, etničkoj pripadnosti itd.	
1.1.10. Informativne aktivnosti sa učenicima u školama o sajber nasilju i njegovim rodnim aspektima.	UOK	Specijalista za IKT Policija CSR NVO MO	2024 - 2026	1660 € (od kojih 440 € opština i 1220 € financijski jaz)	1660 € (od kojih 440 € opština i 1220 € financijski jaz)	1660 € (od kojih 440 € opština i 1220 € financijski jaz)	Uprava za obrazovanje i kulturu (UOK) Donatori	- 6 razvijene aktivnosti (2 godišnje) - 150 obaveštena lica (50 godišnje), podeljeno po polu, etničkoj pripadnosti itd.	Skupština opštine	
1.1.11. Informativne aktivnosti sa učenicima u školama o štetnom uticaju narkotika i alkohola na njihovo zdravlje.	UOK	Glavni centar porodične medicinske (GCPM) Policija NVO MO	2024 - 2026	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jaz)	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jaz)	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jaz)	UOK Donatori	- 6 razvijene aktivnosti (2 godišnje) - 150 obaveštena lica (50 godišnje), podeljeno po polu, etničkoj pripadnosti itd.	Skupština opštine	
1.1.12. Informativne sesije za mlade i žene u ruralnim područjima, da razbiju rodne stereotipe u podeli profesija i da se obrazuju i bave „netradicionalnim“ profesijama.	UOK	Zavod za zapošljavanje (ZZ) NVO MO	2024 - 2026	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jaz)	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jaz)	1046 € (od kojih 440 € opština i 606 € financijski jaz)	UOK Donatori	- 6 razvijene sesije (2 godišnje, 1 sa mladima, 1 sa ženama) - 150 obaveštena lica (50 godišnje),	Skupština opštine	

	UOK	Uprava za Omladinu i Sport (UOS)	2025 - 2026	/	Obraćuna vaće se narednih godina uz subvenciju od 500 evra po studentu, po potrebi	Obraćuna vaće se narednih godina uz subvenciju od 500 evra po studentu, po potrebi	UOK	podeljeno po polu, etničkoj pripadnosti itd.	Skupština opštine
1.1.13. Planiranje subvencionisanja studenata za školovanje u deficitarnim/ndeficitnim smerovima kroz raspodelu opštinskih stipendija, poštujući principe rodne ravnopravnosti.	UOK	Uprava za Omladinu i Sport (UOS)	2025 - 2026	/	Obraćuna vaće se narednih godina uz subvenciju od 500 evra po studentu, po potrebi	Obraćuna vaće se narednih godina uz subvenciju od 500 evra po studentu, po potrebi	UOK	- Broj stipendija koje se raspodeljuju godišnje, podeljeno po polu, stručnom smeru itd. godine, etnička pripadnost itd.	Skupština opštine
1.1.14. Organizacija kurseva za obuku mladih i žena, u svoj njihovoj raznolikosti, u informaciono-komunikacionoj tehnologiji ¹⁷ .	UOK	ZZ NVO MO	2025 - 2026	/	3730 € (od kojih 500 € opština, 2400 € zavod za zapošljavanje i 830 € finacijski jaz)	3730 € (od kojih 500 € opština, 2400 € zavod za zapošljavanje i 830 € finacijski jaz)	UOK Donatori	- 4 razvijena kurseva (6 mesečno) (2 godišnje) - 80 žena/mladih osposobljenih (40 godišnje), podeljeno po starosti, etničkoj pripadnosti itd.	Skupština opštine
Specifični cilj: 1.2. Promovisanje uspešnih uzora žena, mladih i devojaka, u svojoj njihovoj raznolikosti, koje ulažu i aktivno učestvuju u umetnosti, kulturi i sportu.									
Pokazatelj			Osnovna vrednost (2024)	Cilj u poslednjoj godini (2026)	Rezultat				

¹⁷ Posebna pažnja i prioritet na ovim kursovima biće data starijim ženama i mladim ženama u ruralnim područjima. Kursevi će trajati 6 meseci, a sesije će se održavati 2 puta mesečno do kraja kursa, gde će učestvovati 20 osoba. Kursevi će se odvijati u prostorijama Zavoda za zapošljavanje.

AKTIVNOSTI	SPROVOĐENJE		VREME NSKI ROK	TROŠKOVI (evra)			IZVOR FINANSIRA NJA	POKAZATE LJI	PRAĆENJE
	Odgovorna direkcija/ ancelarija	Pomoćne direkcije/ institucije		2024.	2025.	2026.			
1.2.1. Dopuna-izmena uredbe o uspostavljanju opštinskih komisija koje odlučuju o subvencijama u sektoru omladine i sporta, uključujući i obaveznu uravnoteženog rodnog učešća u ovim komisijama, kao i učešće mladih žena i mladića ¹⁸ .	Uprava za omladinu i sport (UOS)	Kancelarija predsednika (KP)	2024	250 €	/	/	UOS	- Završena izmenjena-dopunjena uredba i njena primena na pravi način.	Skupština opštine
1.2.2. Subvencije NVO-ima i organizacijama u oblasti	UOS	KP	2024	75,000 ¹⁹ €	75,000 ²⁰ €	75,000 ²¹ €	UOS	- Broj podržanih	Skupština opštine

1.2.a. Broj mladih žena i devojaka koje se promovišu kao uspešni modeli u umetnosti, kulturi i sportu.

Biće utvrđena

Povećanje sa 6%

Sve više žena, mladih i devojaka koji se promovišu kao uspešni uzori u kulturi i sportu. Više akcija koje je opština preduzela da pruži jednake mogućnosti ženama, mladim ženama i devojakama da se bave umetnošću, kulturom i sportom.

¹⁸ Ova aktivnost je predložena kao rezultat sektorske rodne analize Uprave za omladinu i sport, koju je razvila opština Gračanica i podržana ekspertizom UN Women u okviru Regionalnog programa: „Transformativno finansiranje za rodnu ravnopravnost ka transparentnijem, inkluzivnijem i odgovornom upravljanje na Zapadnom Balkanu“, koji finansira SIDA i sprovodi se na Kosovu od 2020. godine.

¹⁹ Ovo je ukupna vrednost subvencija, odnosno 30.000 evra za kulturu, 30.000 evra za omladinu i sport i 15.000 evra za zajednice. Opština će izračunati i izveštavati na kraju svake godine koliko je od ove vrednosti otišlo na subvencionisanje nevladinih organizacija koje vode žene, u svakoj od ovih oblasti.

²⁰ Ovo je ukupna vrednost subvencija, odnosno 30.000 evra za kulturu, 30.000 evra za omladinu i sport i 15.000 evra za zajednice. Opština će izračunati i izveštavati na kraju svake godine koliko je od ove vrednosti otišlo na subvencionisanje nevladinih organizacija koje vode žene, u svakoj od ovih oblasti.

²¹ Ovo je ukupna vrednost subvencija, odnosno 30.000 evra za kulturu, 30.000 evra za omladinu i sport i 15.000 evra za zajednice. Opština će izračunati i izveštavati na kraju svake godine koliko je od ove vrednosti otišlo na subvencionisanje nevladinih organizacija koje vode žene, u svakoj od ovih oblasti.

umetnosti, kulture i sporta, poštujući principe rodne ravnopravnosti i dajući prioritet NVO-ima koje vode žene.		NVO MO	2026					KP Donatori	NVO-a, po relevantnim oblastima (kultura, omladina, sport i zajednice) navodeći one koje vode žene.	
1.2.3. Obezbeđenje prostora i sredstava za sportske aktivnosti za žene ²² .	UOS	KP NVO MO	2024 - 2026	Troškovi će se obračunavati prema intervencij i koja će biti izvršena i uključena je u vrednost subvencija prikazanih u aktivnosti 1.2.2.	Troškovi će se obračunavati prema intervencij i koja će biti izvršena i uključena je u vrednost subvencija prikazanih u aktivnosti 1.2.2.	Troškovi će se obračunavati prema intervencij i koja će biti izvršena i uključena je u vrednost subvencija prikazanih u aktivnosti 1.2.2.	UOS KP Donatori	- Broj prostora za sportske aktivnosti za žene.	Skupština opštine	
1.2.4. Razne sportske, rekreativne i fizičke aktivnosti, dajući značaj učešću žena, u svoj njihovoj raznolikosti.	UOS	KP NVO MO	2024 - 2026	Troškovi su uključeni u vrednost subvencija prikazanih u aktivnosti 1.2.2.	Troškovi su uključeni u vrednost subvencija prikazanih u aktivnosti 1.2.2.	Troškovi su uključeni u vrednost subvencija prikazanih u aktivnosti 1.2.2.	UOS KP Donatori	- Broj razvijenih aktivnosti ²³ . - Broj uključenih žena, подејјен по годинама, етніčkoј припадности,	Skupština opštine	

²² Ovu aktivnost predlaže Neformalna grupa žena na osnovu svog Akcionog plana za rodnu ravnopravnost, pripremljenog uz podršku OEBS-a

²³ Opština će na kraju svake godine izračunati i izveštavati o broju aktivnosti i učesnika u njima.

									vrsti aktivnosti itd.	
1.2.5. Obrazovne i rekreativne posete devojaka, mladih žena i dečaka, mladih ljudi kulturnim objektima na Kosovu.	UOS	Institucije kulture KP NVO MO	2024 - 2026	1016 € (od kojih 680 € opština i 336 € finansijski jaz)	1016 € (od kojih 680 € opština i 336 € finansijski jaz)	1016 € (od kojih 680 € opština i 336 € finansijski jaz)	UOS KP Donator	- 6 poseta ostvarenih (2 godišnje) - 120 lica (40 godišnje), podeljen po polu, starosti, etničkoj pripadnosti itd.	Skupština opštine	
1.2.6. Odabir najistaknutijih u kategorijama Kultura, Omladina i Sport, poštujući principe rodne ravnopravnosti.	UOS UOK	KP NVO MO	2024 - 2026	Troškovi su uključeni u vrednosti prikazanih u aktivnosti 1.2.2.	Troškovi su uključeni u vrednosti prikazanih u aktivnosti 1.2.2.	Troškovi su uključeni u vrednosti prikazanih u aktivnosti 1.2.2.	UOS UOK KP Donator	- 3 aktivnosti odvijene (1 godišnje). - 30 nagrada dodeljenih (10 godišnje), podeljenih po kategorijama, polu, starosti, etničkoj pripadnosti itd.	Skupština opštine	
1.2.7. Priprema i ažuriranje baze podataka sa podacima o broju žena/muškaraca, mladih žena/mladića, devojaka/dečaka koji se bave umetničkim, kulturnim i sportskim aktivnostima ²⁴	UOS	Specijalista IKT Administracija MO	2024 - 2026	425 €	300 €	300 €	UOS KP Donator	- Baza podataka kreirana i redovno ažurirana.	Skupština opštine	

²⁴ Ova aktivnost je predložena kao rezultat sektorske rodne analize Uprave za omladinu i sport, koju je razvila opština Gracanica i podržana ekspertizom UN Women u okviru Regionalnog programa: „Transformativno finansiranje za rodnu ravnopravnost ka transparentnijem, inkluzivnijem i Odgovorno upravljanje na Zapadnom Balkanu“, koji finansira SIDA i sprovodi se na Kosovu od 2020. godine.

										- Podaci raščlanjeni po polu, starosti itd., u oblastima umetnosti, kulture i sporta.
STRATEŠKI CILJ:	2. PROMOVISANJE EKONOMSKIH, SOCIJALNIH I DOSTOJANSTVENIH PRAVA PRI ZAPOSŁJAVANJU, KAO I OSNAŽIVANJE DEVOJČICA, DEVOJAKA I ŽENA.									
Očekivani rezultati:	2.a. Značajno je poboljšano učešće žena i mladih u apliciranju i dobijanju subvencija opštine vezano za poljoprivredu i ruralni razvoj. 2.b. Broj mladih i žena u zapošljavanju i preduzetništvu, povećan je kao rezultat podrške i podsticajnih radnji opštine.									
Glavna dokumenta na koje se pozivamo:	-Zakon br. 05/L -020 o ravnopravnosti polova, članovi 1, 2, 4, 5, 6, 12, 15, 16, 17, i 18. -Kosovski program za rodnu ravnopravnost 2020 - 2024, strateški cilj 1, specifični ciljevi 1.1 i 1.2. -Plan sprovođenja na nivou zemlje za Kosovo Akcionog plana EU za rodnu ravnopravnost III (EU GAP III) 2021-2025, tematska oblast 3, specifični ciljevi 2, 3, 4, 5 i 6. -Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) - članovi 2, 3, 4, 5, 11, 13, i 14. -Konvencija EK o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istambulska konvencija) – članovi 4. i 6. -Pekinska deklaracija i platforma za akciju (BDPFA), kritične oblasti 1 i 6 -Agenda 2030, Ciljevi održivog razvoja (SDG) 2030, SDG 5, ciljevi 5.1, 5.4 i 5. a, pokazatelji, 5.1.1, 5.4.1 i 5. a. 1, SDG 8, ciljevi 8.5 i 8.6, pokazatelji 8.6. .2 i 8.6.1. -Akциони plan EU za rodnu ravnopravnost 2021 – 2025 (EU GAP III), tematska oblast 3. -Evropska povelja o ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom životu, članovi 10, 11, 15, 18, 27, 31, 34. i 35.									
Specifični cilj:	2.1. Povećanje pristupa mladih i žena, u svojoj njihovoj raznolikosti, uslugama, resursima i finansijskim proizvodima, sa ciljem ekonomskog osnaživanja, posebno u ruralnim područjima.									
Pokazatelj	Osnovna vrednost (2024)	Cilj u poslednjoj godini (2026)	Rezultat							
2.1.a. Broj žena/devojaka poljoprivrednica i preduzemica, korisnica grantova i subvencija od strane opštine i nadležnih ministarstava.	Biće utvrđena	Povećano sa 6%	Više žena i mladih žena angažovanih kao poljoprivrednici i preduzetnice imaće pristup informacijama i resursima i imaće koristi od datih grantova i subvencija.							
	SPROVOĐENJE		TROŠKOVI (evra)							

AKTIVNOSTI	Odgovorna direkcija/kan celarija	Pomoćne direkcije/institucije	VREMENSKI ROK	2024.	2025.	2026.	IZVOR FINANSIRANJA	POKAZATELJI	PRAĆENJE
2.1.1. Rodna analiza, kvantitativna i kvalitativna, o preprekama sa kojima se suočavaju žene i mlade žene u apliciranju za subvencije u poljoprivredi i preporuke o radnjama koje treba preduzeti da ih podstakne da se prijave.	Uprava za poljoprivredu (UP)	NVO MO	2024	300 €	/	/	Kancelarija predsednika (KP) Donatori	- 1 izveštaj pripremljen sa tačnim podacima i preporukama	Skupština opštine
2.1.2. Informativni sastanci sa seoskim savetima o novčanim subvencijama za farme, biznise i preduzetništva, sa ciljem podsticanja prijave žena i mladih.	UP Direkcija za ekonomski razvoj i integracije (DERI)	DF NVO MO	2024 2026	438 € (od kojih 270 € opština i 168 € finansijski jaz)	438 € (od kojih 270 € opština i 168 € finansijski jaz)	438 € (od kojih 270 € opština i 168 € finansijski jaz)	UP DERI Donator	- 3 održana sastanka (1 godišnje). - 20 lica koja su prisutna na svakom sastanku, podeljena po polu, starosti, mestu stanovanja itd.	Skupština opštine
2.1.3. Subvencionisanje, novčanim sredstvima, preduzeća u vlasništvu žena/mladih ljudi, u svojoj njihovoj raznolikosti.	UP DERI	KP	2024 2026	20,000 € (Subvencije opisane preduzetništvom žena je deo ovog ukupnog iznosa subvencije)	20,000 € (Subvencije opisane preduzetništvom žena je deo ovog ukupnog iznosa subvencije)	20,000 € (Subvencije opisane preduzetništvom žena je deo ovog ukupnog iznosa subvencije)	UP DERI KP	- Broj ²⁵ subvencionisanih preduzeća žena/mladih žena godišnje	Skupština opštine

²⁵ Opština će svake godine izračunavati i izveštavati o broju subvencionisanih preduzeća u vlasništvu žena i ukupne troškove za ovu subvenciju.

2.1.4. Podizanje i poboljšanje kapaciteta i sposobnosti mladih i žena farmera, za korišćenje različite poljoprivredne opreme (npr. motokultivatora, topionica voska, itd.).	UP	Stručnjaci iz oblasti NVO MO	2024 – 2026	1190 € (od kojih 540 € opština i 650 € finansijski jaz)	1190 € (od kojih 540 € opština i 650 € finansijski jaz)	1190 € (od kojih 540 € opština i 650 € finansijski jaz)	DERI	- 6 razvijene obuke (2 godišnje). - 120 obučene žene (40 godišnje), podeljeno po starosti, etničkoj pripadnosti, mestu stanovanja itd.	Skupština opštine
2.1.5. Edukacija privrednika i drugih poslodavaca za sprovođenje inicijativa za jednake plate na radnom mestu za oba pola.	DERI	ZZ NVO MO	2024 – 2026	366 € (od kojih 220 € opština i 146 € finansijski jaz)	366 € (od kojih 220 € opština i 146 € finansijski jaz)	366 € (od kojih 220 € opština i 146 € finansijski jaz)	DERI Donator	- 3 održana sastanka (1 godišnje) - 60 uključene osobe (20 godišnje), podeljene po polu, aktivnosti itd.	Skupština opštine
2.1.6. Edukacija žena i mladih žena o njihovim imovinskim pravima, sa fokusom na imovinska prava žena na selu.	Direkcija za katastar (DK)	NVO MO	2024 – 2026	438 € (od kojih 220 € opština i 218 € donatori) ²⁶	438 € (od kojih 220 € opština i 218 € donatori)	438 € (od kojih 220 € opština i 218 € donatori)	DK	- 3 održana sastanka (1 godišnje) - 60 žena informisanih, (20 godišnje) podeljeno po starosti, etničkoj pripadnosti,	Skupština opštine

²⁶ Ovo je stalna aktivnost koju opština sprovođi uz podršku donatora.

2.1.7. Obuka za digitalni marketing u poljoprivredi.	UP	Stručnjaci iz oblasti NVO MO	2024 – 2026	1268 € (od kojih 260 € opština i 1008 € donatori) ²⁷	1268 € (od kojih 260 € opština i 1008 € donatori)	1268 € (od kojih 260 € opština i 1008 € donatori)	DK Donatori	mestu stanovanja itd. - 6 razvijene obuke (2 godišnje). - 120 obučanih lica (40 godišnje), podeljeno po polu, starosti, etničkoj priпадности itd.	Skupština opštine				
2.1.8. Informativni sastanci sa ženama o donatorima, finansijskim sredstvima, pripremi plana rada i sl. za finansijsku podršku u poljoprivredi.	UP	Stručnjaci iz oblasti NVO MO	2024 – 2026	728 € (od kojih 320 € opština i 408 € financijski jaz)	728 € (od kojih 320 € opština i 408 € financijski jaz)	728 € (od kojih 320 € opština i 408 € financijski jaz)	UP Donator	- 6 održana sastanka (2 godišnje). - 120 informisane žene (40 godišnje), podeljeno po godinama, etničkoj priпадности itd.	Skupština opštine				
2.1.9. Planiranje osnivanja agencije za gradski saobraćaj, sa ciljem regulisanja transporta žena, posebno u ruralnim područjima. ²⁸	Uprava za javne službe, zaštitu i spasavanje (UJSZS)	KP MO	2026	/	/	Troškovi će se obračunav ati, na osnovu potreba i prema ugovoru o	UJSZS Donatori	- Sporazum o osnivanju agencije	Skupština opštine				

²⁷ Ovo je stalna aktivnost koju opština sprovodi uz podršku donatora.

²⁸ Ovu aktivnost predlaže Neformalna grupa žena na osnovu svog Akcionog plana za rodnu ravnopravnost, pripremljenog uz podršku OEBS-a.

							osnivanju agencije		
Specifični cilj:									
2.2. Povećanje pristupa stanovnika opštine kvalitetnim i rodno odgovornim socijalnim uslugama.									
Pokazatelj			Osnovna vrednost (2024)	Cilj u poslednjoj godini (2026)	Rezultat				
2.2.a. Broj žena/devojčica u svojoj raznovrsnosti koje imaju pristup kvalitetnim socijalnim uslugama.			Biće utvrđena	Povećano sa 6%	- Više žena, mladih žena i devojčica, u svojoj raznovrsnosti, tretira se u kvalitetnim i rodno odgovornim socijalnim uslugama koje pruža opština.				
AKTIVNOSTI	SPROVOĐENJE		VREME NSKI ROK	TROŠKOVI (evra)			IZVOR FINANSIRANJA	POKAZATELJI	PRAĆENJE
	Odgovorna direkcija/kancelarija	Pomoćne direkcije/institucije		2024.	2025.	2026.			
2.2.1. Planiranje raspodele subvencija za porodilje u svojoj raznovrsnosti.	Uprava za zdravstvo i socijalnu zaštitu (UZSZ)	KP DERI	2025 - 2026	/	Trošak će se obračunati u odgovarajućoj godini po potrebi.	Trošak će se obračunati u odgovarajućoj godini po potrebi.	UZSZ	- Broj subvencionisanih porodilja, podeljen po godinama, nacionalnoj pripadnosti, br. dece itd.	Skupština opštine
2.2.2. Raspodela subvencija za plaćanje kirije ili socijalnog stanovanja za žene i mlade žene u nevolji, u svojoj raznovrsnosti.	UZSZ	Direkcija za katastar (DK)	2024 - 2026	15,000 ²⁹ € (ukupni troškovi za sve socijalne slučajeve)	15,000 € (ukupni troškovi za sve socijalne slučajeve)	15,000 € (ukupni troškovi za sve socijalne slučajeve)	UZSZ	- Broj žena/mladih žena koje se izdržavaju stambeno, podeljen po godinama, etničkoj pripadnosti itd.	Skupština opštine

²⁹ Opština će svake godine obračunavati i izveštavati koliki procenat od ovog iznosa ide na subvencije za plaćanje kirije ili socijalnog stanovanja za žene, kao i broj subvencionisanih žena

2.2.3. Kontinuirana podrška dnevnih rekreativnih centara/klubova za stare osobe i osobe sa ograničenim sposobnostima.	UZSZ	DERI	2024 – 2026	1,800 €	1,800 €	1,800 €	UZSZ	- Postojeći klub/centar nastavlja sa radom - Broj ljudi koji imaju koristi, podeljen po polu, godinama, sposobnostima itd.	Skupština opštine	
2.2.4. Uključivanje kriterijuma poboljšanih usluga mobilnosti za žene i muškarce (rampe na trotoarima, ustanove i službe, obeležavanje parking mesta, semafori i putokazi, itd.) u svim planovima i kapitalnim investicijama. ³⁰	UJSZS	Direkcija za strateško planiranje i održivi razvoj (DSPOR)	2024 – 2026	Troškovi ovih usluga su predviđeni u troškovim a za kapitalne investicije opštine.	Troškovi ovih usluga su predviđeni u troškovim a za kapitalne investicije opštine.	Troškovi ovih usluga su predviđeni u troškovim a za kapitalne investicije opštine.	UJSZS	- Broj ³¹ poboljšanih usluga, raščlanjen po vrsti, mestu itd.	Skupština opštine	
STRATEŠKI CILJ:										
3. PROMOVISANJE ZDRAVLJA I SEKSUALNIH I REPRODUKTIVNIH PRAVA.										
Očekivani rezultati:	3.a. Posebna pažnja posvećuje se edukaciji o seksualnom i reproduktivnom zdravlju devojaka/mladića, devojčica/dečaka opštine. 3.b. Značajno poboljšano donošenje odluka o seksualnom i reproduktivnom zdravlju među devojčicama, dečacima, devojkanama, mladima, ženama i muškarcima.									
Glavna dokumenta na koje se pozivamo:	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon br. 05/L-020 o ravnopravnosti polova, članovi 2,4, 5, 6, 11. i 12. - Kosovski program za rodnu ravnopravnost 2020 – 2024, strateški cilj 2, specifični cilj 2.3. - Plan sprovođenja na nivou zemlje za Kosovo Akcionog plana EU za rodnu ravnopravnost III (EU GAP III) 2021-2025, tematska oblast 2, specifični ciljevi 2.1 i 2.2. - Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) – članovi 2, 3, 4, 5, i 12. - Konvencija EK o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istambulska konvencija) – članovi 4. i 6. - Pekinska Deklaracija i platforma za akciju (BDPFA), kritična oblast 3 									

³⁰ Ova infrastrukturna ulaganja služe posebno osobama sa ograničenim sposobnostima (žene i muškarci), majkama sa malom decom (pokretnost koлица), starijim osobama, itd.

³¹ Opština će svake godine obračunavati i izveštavati koliko je novih usluga poboljšano na osnovu kriterijuma pristupačnosti i rodne odgovornosti.

		- Agenda 2030, Ciljevi održivog razvoja (SDG) 2030, SDG 3, cilj 3.7 i 3.8, pokazatelji 3.7.1 i 3.8.1; SDG 5, cilj 5.6, pokazatelj 5.6.1 - Akcioni plan EU za rodnu ravnopravnost 2021 – 2025 (EU GAP III), tematske oblasti 2 i 3. - Evropska povelja o ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom životu, članovi 6, 10, 14, 34. i 37.						
Specifični cilj:		3.1. Povećanje pristupa žena, devojaka i devojčica svojoj njihovoj raznolikosti kvalitetnim zdravstvenim i uslugama seksualnog i reproduktivnog zdravlja.						
Pokazatelj		Osnovna vrednost (2024)	Cilj u poslednjoj godini (2026)	Rezultat				
3.1.a. Broj žena, devojaka, devojčica, u svojoj njihovoj raznolikosti, sa povećanim pristupom seksualnom i reproduktivnom zdravlju i uslugama.		Biće utvrđeno	Povećano sa 6%	Više informacija o pravima i zdravlju, kao i seksualnom i reproduktivnom zdravlju, posebno za žene, mlade i devojke, u svojoj njihovoj raznolikosti.				
AKTIVNOSTI	SPROVOĐENJE		TROŠKOVI (evra)		IZVOR FINANSIRANJA	POKAZATELJI	PRAĆENJE	
	Odgovorna direkcija/kancelarija	Pomoćne direkcije/ins titucije	VREMENS KI ROK	2024.				2025.
3.1.1. Aktivnosti podizanja svesti o značaju pristupa zdravstvenoj zaštiti za žene i muškarce romske zajednice u regionu Gračanica.	UZSZ	Glavni centar porodične medicine (GCPM) Kancelarija za zajednice NVO MO	2024 - 2026	946 € (od kojih 440 € opština i 506 € finansijski jaz)	946 € (od kojih 440 € opština i 506 € finansijski jaz)	946 € (od kojih 440 € opština i 506 € finansijski jaz)	- 6 organizovana sastanka (2 godišnje). - 150 obaveštena lica (50 godišnje), podejleno po polu, starosti, etničkoj pripadnosti itd.	Skupština opštine
3.1.2. Planiranje zdravstvenih usluga (dijagnostika npr. PAP test, mamografija) besplatno, za devojčice, mlade žene i žene, tokom meseca za podizanje svesti	UZSZ	Zdravstvene ustanove NVO	2025 - 2026	/	Troškovi ovih usluga će se obračunav	Troškovi ovih usluga će se obračunav	- Broj žene/mladih koje dobijaju besplatan PAP	Skupština opštine

o raku dojke, raka grlića materice itd.		MO						test i mamografiju	
3.1.3. Informativni sastanci sa ženama, mladim ženama, devojkaama i muškarcima, mladima, dečacima, o njihovoj brizi o seksualnom i reproduktivnom zdravlju.	UZSZ	GCPM UOK NVO MO	2024 - 2026	798 € (od kojih 320 € opština i 478 € finacijski jaz)	798 € (od kojih 320 € opština i 478 € finacijski jaz)	798 € (od kojih 320 € opština i 478 € finacijski jaz)	UZSZ Donatori	- 6 održana sastanka (2 godišnje) - 150 uključene osobe (50 godišnje), podjeljeno po polu, starosti, etničkoj pripadnosti itd.	Skupština opštine
3.1.4. Obuka zdravstvenog osoblja o važnosti pružanja rodno odgovornih zdravstvenih usluga.	UZSZ	Zdravstvene ustanove NVO MO	2024 - 2026	945 € (od kojih 220 € opština i 725 € finacijski jaz)	945 € (od kojih 220 € opština i 725 € finacijski jaz)	945 € (od kojih 220 € opština i 725 € finacijski jaz)	UZSZ Donatori	- 3 organizovane obuke (1 godišnje). - 60 obučenih lica (20 godišnje), podjeljeno prema polu, starosti, položaju, podružju gde pruža uslugu itd.	Skupština opštine
3.1.5. Informisanje starih osoba o postojanju gerontološke službe koja im pomaže kroz posete, kupovinu lekova, negu, razgovore.	UZSZ	Zdravstvene ustanove NVO	2024 - 2026	678 € (od kojih 270 € opština i	678 € (od kojih 270 € opština i	678 € (od kojih 270 € opština i	UZSZ Donatori	- 6 organizovanih sastanaka (2 godišnje)	Skupština opštine

		MO	408 € financijski jaz)	408 € financijski jaz)	408 € financijski jaz)	- 120 informisanih osoba (40 godišnje), podeljene po polu, etničkoj pripadnosti itd.
STRATEŠKI CILJ:	4. PROMOVISANJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI I OSNAŽIVANJE ŽENA, DEVOJAKA I DEVOJČICA SVOJ NJIHOVOJ RAZNOLIKOSTI.					
Očekivani rezultati:	<p>4.a. Poboljšano je učešće devojaka i žena, svoj njihovoj raznolikosti, u političkom i javnom odlučivanju.</p> <p>4.b. Razvojni i interventni planovi u svim oblastima, kao i budžetski programi opštine, sa integrisanom rodnom perspektivom.</p>					
Glavna dokumenta na koje se pozivamo:	<p>- Zakon o rodnoj ravnopravnosti br. 05/L-020, članovi 1, 2, 4, 5, 6, 12.</p> <p>- Kosovski program za rodnu ravnopravnost 2020 - 2024, strateški cilj 1, specifični cilj 1.2, strateški ciljevi 3.1 i 3.2.</p> <p>- Plan sprovođenja na nivou zemlje za Kosovo Akcionog plana EU za rodnu ravnopravnost III (EU GAP III) 2021-2025, tematska oblast 1, specifični ciljevi 3.2 i 3.7, tematska oblast 4, specifični ciljevi 4.1, 4.2 i 4.4.</p> <p>- Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) – članovi 2, 3, 4, 5 i 7.</p> <p>- Konvencija SE o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istambulska konvencija) – članovi 4 i 6.</p> <p>- Pekinška deklaracija i Platforma za akciju (BDPFA), kritične oblasti 7, 8 i 9.</p> <p>- Agenda 2030, Ciljevi održivog razvoja (SDG) 2030, SDG 5, ciljevi 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.a i 5.c, pokazatelji 5.1.1, 5.2.1, 5.2.2, 5.3.1, 5.4.1, 5.5.1, 5.5.2, 5.a.1, 5.a.2 i 5.c.1; SDG 16, ciljevi 16.7 i 16.b, pokazatelji 16.7.1, 16.7.2 i 16.b.1</p> <p>- Akcioni plan za rodnu ravnopravnost EU-a 2021 – 2025 (EU GAP III), tematska oblast 4.</p> <p>- Evropska povelja o ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom životu, članovi 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10.</p>					
Specifični cilj:	4.1. Povećanje učešća i stvaranje jednakih mogućnosti za liderstvo u političkom i javnom donošenju odluka, za žene, devojke i devojčice, svoj njihovoj raznolikosti.					
Pokazatelj	Osnovna vrednost (2024)	Cilj u poslednjoj godini (2026)	Rezultat			
4.1.a. Broj žena, devojaka i devojčica, u svoj svojoj različitosti, informisani o pravima i značaju ravnopravnog učešća u političkom i javnom odlučivanju.	Biće određeno 2024	Povećano za 10%	Sve više devojaka, mladih žena i žena, u svoj svojoj različitosti, informisano je i svesno o pravima i značaju ravnopravnog učešća u političkom i javnom odlučivanju.			
	SPROVOĐENJE	TROŠKOVI (evra)				

AKTIVNOSTI	Odgovorna direkcija/Kancelarija	Pomoćne direkcije/ins titucije	VREME NSKI ROK	2024.	2025.	2026.	IZVOR FINANSIRAN JA	POKAZATELJ I	PRACENJE
4.1.1. Sastanci za podizanje svesti sa stanovnicima opštine, o značaju ravnopravnosti u učešću i rukovođenju, u političkom i javnom odlučivanju.	KRR	KP	2024 2026	946 € (od kojih 440 € opština i 506 € finacijski jaz)	946 € (od kojih 440 € opština i 506 € finacijski jaz)	946 € (od kojih 440 € opština i 506 € finacijski jaz)	KP Donatori	- 6 održana sastanka (2 godišnje) - 150 obavještena lica (50 godišnje), podijeljeno po polu, starosti, etničkoj pripadnosti, mestu stanovanja itd.	Skupština opštine
4.1.2. Dopuna - izmena postojeće uredbe za izbore Lokalnih saveta, predviđajući afirmativne mere i sankcije koje omogućavaju poštovanje principa rodne ravnopravnosti, u sastavu ovih saveta	Kancelarija predsednika	Skupština opštine	2024	200 €	/	/	KP	- Uredba dopunjena - izmenjena - Afirmativne mere i sankcije, jasno definisane	Skupština opštine
4.1.3. Lobjirajući sastanak sa odbornicima Skupštine opštine za njihov u podršku bez oklevanja, sprovođenje izmena opštinske uredbe za izbor Lokalnih saveta.	ZNG	Skupština opštine KP KRR MO	2024	370 € (od kojih 200 € opština i 170 € finacijski jaz)	/	/	KP Donatori	- 1 sastanak održan - 20 osoba informisanih, podeljenih po polu, političkoj zastupljenosti itd.	Skupština opštine

4.1.4. Informativni sastanci sa ženama i devojkama, u svoj njihovoj raznolikosti, o značaju učešća u Lokalnim savetima.	KRR	KP	2024 - 2026	999 € (od kojih 660 € opština i 339 € finansijski jaz)	999 € (od kojih 660 € opština i 339 € finansijski jaz)	999 € (od kojih 660 € opština i 339 € finansijski jaz)	999 € (od kojih 660 € opština i 339 € finansijski jaz)	KP Donatori	- 9 održana sastanka (3 godišnje) - 45 žena (15 godišnje) podeljeno po starosti, etničkoj pripadnosti, mestu stanovanja itd.	Skupština opštine	
4.1.5. Obuka za Neformalnu grupu žena o rodnoj ravnopravnosti i liderstvu.	KRR	KP NVO MO	2024 - 2026	615 € (od kojih 100 € opština i 515 € finansijski jaz)	615 € (od kojih 100 € opština i 515 € finansijski jaz)	615 € (od kojih 100 € opština i 515 € finansijski jaz)	615 € (od kojih 100 € opština i 515 € finansijski jaz)	KP Donatori	- 3 razvijene obuke (1 godišnje) - 10 obučених žena svake godine, podeljeno po polu, starosti, položaju itd.	Skupština opštine	
Specifični cilj:											
4.2. Primena u praksi rodne integracije i odgovornog rodnog budžetiranja, kao sredstva za napredak opštine ka rodnoj ravnopravnosti.											
Pokazatelj	Osnovna vrednost (2024)		Cilj u poslednjoj godini (2026)		Rezultat						
4.2.a. Procenat opštinskog budžeta posvećen radnjama za osnaživanje žena i napredak ka rodnoj ravnopravnosti.	Utvrđuje se		Povećano za 6%		Opština će preduzeti konkretne korake za rodnu integraciju u svim oblastima svog delovanja, što će biti realizovano korišćenjem rodno odgovornog budžetiranja kao glavnog sredstva.						
AKTIVNOSTI	SPROVOĐENJE		VREME NSKI ROK			TROŠKOVI (evra)			IZVOR FINANSIRAN JA	POKAZATELJ I	PRAĆENJE

4.2.1. Podizanje kapaciteta opštinskih službenika i lokalnih institucija za rodnu integraciju i procenu rodnog uticaja u javnim politikama na lokalnom nivou.	Direkcija za upravu (DU)	KRR NVO MO	2024 - 2025	615 € (od kojih 100 € opština, 350 € donator ³² i 165 € finansijski jaz)	615 € (od kojih 100 € komuna, 350 € donator ³³ i 165 € finansijski jaz)	/	DU KP Donatori	- 2 razvijene obuke (1 godišnje) - 20 uključenih osoba (10 godišnje), podeljene po polu, starosti, položaju itd.	Skupština opštine
	DU	KRR	2024	615 € (od kojih 100 € opština, 350 € donator ³⁴ i 165 € finansijski jaz)	615 € (od kojih 100 € komuna, 350 € donator ³⁵ i 165 € finansijski jaz)	/	DU	- 2 razvijene obuke (1 godišnje)	Skupština opštine
		NVO MO	2025				KP Donatori	- 20 uključenih osoba (10 godišnje), podeljene po polu, starosti, položaju itd.	
4.2.2. Podizanje kapaciteta opštinskih službenika i lokalnih institucija za primenu rodno odgovornog budžetiranja.	DU	KRR	2024	615 € (od kojih 100 € opština, 350 € donator ³⁴ i 165 € finansijski jaz)	615 € (od kojih 100 € komuna, 350 € donator ³⁵ i 165 € finansijski jaz)	/	DU	- 2 razvijene obuke (1 godišnje)	Skupština opštine
		NVO	2025				KP		
		MO					Donatori		
4.2.3. Informativni sastanci sa ženama/devojkama/devojičicama, u svoj njihovoj raznolikosti, o važnosti učešća na javnim raspravama uopšte, a posebno u budžetskim raspravama.	Sve opštinske direkcije koje organizuju javne rasprave	KP	2024	806 € (od kojih 440 € opština i 366 € finansijski jaz)	806 € (od kojih 440 € opština i 366 € finansijski jaz)	806 € (od kojih 440 € opština i 366 € finansijski jaz)	Sve opštinske direkcije	- 6 održanih sastanaka (2 godišnje)	Skupština opštine
		DF	2026				Donatori		
		KRR NVO MO					Donatori	- 90 žena /mladih (30 godišnje) podeljeno po starosti, mestu stanovanja itd	

³² Za ove obuke, opštinu će podržati i UN Women

³³ Za ove obuke, opštinu će podržati i UN Women

³⁴ Za ove obuke, opštinu će podržati i UN Women

³⁵ Za ove obuke, opštinu će podržati i UN Women

4.2.4. Priprema i redovno ažuriranje baze podataka sa podacima o učešću na javnim raspravama opštine.	Sekretar Skupštine	Sve direkcije koje organizuju javne rasprave	2024 - 2026	275 €	150 €	150 €	150 €	Sve opštinske direkcije Donatori	- Baza podataka pripremljena i ažurirana	Skupština opštine
4.2.5. Priprema jedinstvenih obrazaca ³⁶ za prikupljanje podataka razdvojenih po polu i drugim karakteristikama, za sve aktivnosti koje organizuje opština.	Službenik za informisanje	KP KRR Sve direkcije opštine odgovorne za sprovođenje ovog plana	2024 - 2026	150 €	/	/	/	KP Donatori	- Obrasci pripremljeni i podeljeni svim jedinicama / sektorima / opštinskim direkcijama	Skupština opštine
4.2.6. Prikupljanje osnovnih podataka za sve pokazatelje na nivou specifičnog cilja, definisanih za merenje napretka ovog Lokalnog akcionog plana za rodnu ravnopravnost (LAPRR)	Opštinske direkcije odgovorne prema aktivnostima u svakom specifičnom cilju	KRR	2024	150 €	/	/	/	Odgovorne opštinske direkcije	Matrica LAPRR sa popunjenim podacima osnovne vrednosti za pokazatelje specifičnih ciljeva (tamo gde nedostaju).	Skupština opštine
4.2.7. Dodavanje na zvaničnu veb stranicu Opštine linka sa informacijama posvećenim pitanjima rodne ravnopravnosti i njegovo redovno ažuriranje.	Službenik za informisanje	KP KRR Sve opštinske direkcije	2024	425 €	300 €	300 €	300 €	KP	- Dodani link na zvaničnu veb stranicu Opštine uz redovno ažuriranje informacija.	Skupština opštine

³⁶ Reč je o objedinjavanju prikupljanja podataka za učesnike u svim aktivnostima koje sprovođi opština, bez obzira na direkciju relevantne oblasti. Tako će biti pripremljena tabela (npr. u Excel-u) sa svim specifikacijama koje moraju da sadrže podatke (kao što su broj učesnika, pol, godine, etnička pripadnost, invaliditet, mesto stanovanja... itd.) i na osnovu nje, liste učešća koje se moraju popuniti u svakoj aktivnosti biće objedinjene. Slično, biće pripremljen i list sa uputstvima o tome kako će se pripremiti informacije za objavljivanje na sajtu opštine, o sprovođenju relevantnih aktivnosti u ovom LAPRR.

		odgovorne za sprovođenje LAPRR.							- Broj pratilaca ³⁷ .	
4.2.8. Objavlivanje na internet stranici opštine glavnih nalaza iz praćenja sprovođenja ovog Lokalnog akcionog plana za rodnu ravnopravnost.	Službenik za informisanje	KP KRR	2024 - 2026	425 €	425 €	425 €	425 €	KP Donatori	- Izveštaj o godišnjem praćenju sprovođenja LAPRR - Link objavljivanja nalaza (i redovno objavljenih nalaza)	Skupština opštine
4.2.9. Angažovanje i konsultacije službenika za rodnu ravnopravnost u komisijama koje odlučuju o strateškim orijentacijama, raspodeli bespovratnih sredstava i subvencija i dr., radi obezbeđenja sprovođenja principa rodne ravnopravnosti. ³⁸	KP	Sve direkcije koje predstavljaju komisije po potrebi KRR	2024 - 2026	250 €	250 €	250 €	250 €	KP	- Broj ³⁹ komisija u kojima učestvuje ili je konsultovan KRR	Skupština opštine

³⁷ Merice se godišnje

³⁸ Ova predložena aktivnost zasnovana je na preporukama formulisanim kao rezultat sektorske rodne analize Uprave za omladinu i sport, koju je izradila Opština Gračanice i podržana ekspertizom UN Women u okviru Regionalnog programa: „Transformativno finansiranje za rodnu ravnopravnost ka transparentnijem, inkluzivnijem i odgovornijem na Zapadnom Balkanu“, koji finansira SIDA i sprovodi se na Kosovu od 2020.

³⁹ Određivače se u zavisnosti od potrebe formiranja komisija svake godine

5. SLOBODA OD SVIH OBLIKA RODNO ZASNOVANOG NASILJA ⁴⁰

Očekivani rezultati: 5.a. Žene, muškarci, devojčice i dečaci, u svojoj njihovoj raznolikosti, su nosioci promena za društvo jednakih mogućnosti i bez nasilja.

- Glavna dokumenta na koje se pozivamo:**
- Zakon br. 05/L -020 o ravnopravnosti polova, članovi 1, 2, 4, 5, 6, 12.
  - Kosovski program za rodnu ravnopravnost 2020 – 2024, strateški cilj 1, specifični cilj 1.2, strateški ciljevi 3.1 i 3.2.
  - Plan sprovođenja Akcionog plana EU za rodnu ravnopravnost III (EU GAP III) 2021-2025 na nivou zemlje za Kosovo, tematska oblast 1, specifični ciljevi 3.2 i 3.7, tematska oblast 4, specifični ciljevi 4.1, 4.2 i 4.4.
  - Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad ženama (CEDAW) - članovi 2, 3, 4, 5 i 7.
  - Konvencija SE o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) – članovi 4. i 6.
  - Pekinška deklaracija i Platforma za akciju (BDPFA), kritične oblasti 7, 8 i 9.
  - Agenda 2030, Ciljevi održivog razvoja (SDG) 2030, SDG 5, cilj 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.a i 5.c,
  - Akcioni plan EU za rodnu ravnopravnost 2021 – 2025 (EU GAP III), tematska oblast 1.
  - Evropska povelja o ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom životu, članovi 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10.

Specifični cilj: 5.1. Informisanje i podizanje svesti žena, mladih i devojaka u svojoj njihovoj raznolikosti o rodno zasnovanom nasilju⁴¹ i mogućnostima koje postoje u zajednici za zaštitu i usluge za žrtve/preživele nasilje.

Pokazatelj	Osnovna vrednost (2024)	Cilj u poslednjoj godini (2026)	Rezultat
5.1.a. Broj žena, mladih i devojaka obaveštenih o rodno zasnovanom nasilju i postojećim službama za njihovu zaštitu.	Biće utvrđena	Povećan sa 10%	Više informacija o rodno zasnovanom nasilju i više žena, mladih žena i devojaka koje znaju kako da se zaštite i gde da potraže pomoć u slučaju nasilja nad njima.

AKTIVNOSTI	SPROVOĐENJE		VREME NSKI ROK	TROŠKOVI (evra)			IZVOR FINANSIRAN JA	POKAZATEL JI	PRAĆENJE
	Odgovorna direkcija/kancelarija	Pomoćne direkcije/institucije		2024.	2025.	2026.			
5.1.1. Informativne aktivnosti u okviru Kampanje „16 dana	UZSZ	KRR	2024	2440 € (od kojih 1100 €)	2440 € (od kojih 1100 €)	2440 € (od kojih 1100 €)	UZSZ	- 15 razvijene delatnosti (5 godišnje)	Skupština opštine
	KP		2026				KP		

⁴⁰ Ovaj strateški cilj predložila je Neformalna grupa žena, na osnovu svog Akcionog plana za rodnu ravnopravnost, koji je pripremljen uz podršku OEBS-a, pošto opština još uvek nije izradila Akcioni plan za zaštitu od nasilja u porodici. Ove aktivnosti su podrška do pripreme tog plana.

aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja“		Članovi Koordinacionog mehanizma (KM) NVO MO			opština i 1340 € financijski jaz)	opština i 1340 € financijski jaz)	opština i 1340 € financijski jaz)	Donatori	- 300 obaveštena lica (100 godišnje) podeljeno po polu, starosti, etničkoj pripadnosti itd.	
5.1.2. Informativne aktivnosti u okviru Dana „8. marta“, sa posebnim osvrtom na zlostavljane žene.	KRR	Članovi Koordinacionog mehanizma (KM) UZZS NVO MO	2024 - 2026	500 €	500 €	500 €	KP	- 3 razvijene delatnosti (1 godišnje) - Broj ⁴² obaveštenih lica godišnje, podeljeno po polu, starosti, etničkoj pripadnosti itd.	Skupština opštine	
5.1.3. Obuka nastavnika i školskih psihologa o rodno zasnovanom nasilju i njihovoj saradnji u upućivanju slučajeva nasilja koje identifikuju Koordinacionom mehanizmu Građanice.	UOK	KRR NVO MO	2024 - 2026	1890 € (od kojih 440 € opština i 1450 € financijski jaz)	1890 € (od kojih 440 € opština i 1450 € financijski jaz)	1890 € (od kojih 440 € opština i 1450 € financijski jaz)	UOK Donatori	- 6 razvijene obuke (2 godišnje) - 120 obučanih lica (40 godišnje) podeljeno po polu, etničkoj pripadnosti, nastavnom predmetu itd.	Skupština opštine	
5.1.4. Informativne aktivnosti sa učenicima u školama, o različitim oblicima rodno zasnovanog nasilja	UOK	KRR Članovi KM	2024 - 2026	1046 €	1046 €	1046 €	UOK Donatori	- 6 razvijene aktivnosti (2 godišnje)	Skupština opštine	

⁴² Ovaj broj će opština izračunavati i izveštavati svake godine u zavisnosti od vrste razvijene delatnosti

i zaštititi koja se nudi u tom pogledu.		NVO MO		(od kojih 440 € opština i 606 € finansijski jaz)	(od kojih 440 € opština i 606 € finansijski jaz)	(od kojih 440 € opština i 606 € finansijski jaz)		- 150 obučanih lica (50 godišnje), podijeljeno po polu, etničkoj pripadnosti, profesiji itd.	
5.1.5. Psiho-socijalne informacione sesije za žrtve rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici.	UZSZ	Članovi Koordinacionog mehanizma (KM) Sigurna kuća NVO MO	2024 — 2026	438 € (od kojih 220 € opština i 218 € finansijski jaz)	438 € (od kojih 220 € opština i 218 € finansijski jaz)	438 € (od kojih 220 € opština i 218 € finansijski jaz)	UZSZ	- Održane 3 sesije (1 godišnje) Informisano 60 žena/mladih žena (20 godišnje), podijeljeno prema starosti, etničkoj pripadnosti, obliku pretrpljenog nasilja itd.	Skupština opštine
5.1.6. Informisanje zajednice, a posebno žena, o uslugama u sigurnoj kući.	UZSZ	Sigurna kuća KRR NVO MO	2024 — 2026	635 € (od kojih 485 € opština i 150 € donatori) ⁴³	635 € (od kojih 485 € opština i 150 € donatori) ⁴⁴	635 € (od kojih 485 € opština i 150 € donatori) ⁴⁵	UZSZ	- 3 poseta sigurnoj kući (1 godišnje) - 45 obavještenih žena/mladih žena (15 godišnje), podijeljen po	Skupština opštine

⁴³ Opština ovu aktivnost obavlja u prostorijama Sigurne kuće i zajedno pokriva troškove.

⁴⁴ Opština ovu aktivnost obavlja u prostorijama Sigurne kuće i zajedno pokriva troškove.

⁴⁵ Opština ovu aktivnost obavlja u prostorijama Sigurne kuće i zajedno pokriva troškove.

							starosti, etničkoj pripadnosti, pretrpljenom obliku nasilja itd.	Skupština opštine
5.1.7. Redovni sastanci Koordinacionog mehanizma pred Skupštinom opštine	KP Članovi Koordinacionog mehanizma (KM)	KRR Neformalna grupa žena Ombudsman MO	2024 - 2026	320 € (od kojih 200 € opština i 150 € finansijski jaz)	320 € (od kojih 200 € opština i 150 € finansijski jaz)	320 € (od kojih 200 € opština i 150 € finansijski jaz)	- 3 održani redovni sastanci (1 godišnje) - 10 uključene osobe, podeljene po polu, položaju, instituciji itd.	Skupština opštine
5.1.8. Obuka policije za postupanje u slučajevima nasilja u porodici u romskoj zajednici.	DU KRR	Policija MO	2024 - 2026	600 € ⁴⁶ (od kojih 100 € opština i 500 € donatori)	600 € ⁴⁷ (od kojih 100 € opština i 500 € donatori)	600 € ⁴⁸ (od kojih 100 € opština i 500 € donatori)	- 3 razvijene obuke (1 godišnje) - 30 obučanih lica (10 godišnje), podeljeno prema polu, položaju itd.	Skupština opštine
5.1.9. Izgradnja i održavanje električne mreže ulica Opštine, kako bi se omogućila bezbednost na javnim površinama za mlade žene, devojke i muškarce, mladiće,	Uprava za javne službe, zaštitu i spasavanje (UJSZS)	KP	2024	70,000 € (Ovo je ukupan iznos za rasvetu i izgradnju)	70,000 € (Ovo je ukupan iznos za rasvetu i izgradnju)	70,000 € (Ovo je ukupan iznos za rasvetu i izgradnju)	- Broj ⁴⁹ ulica koje su osvetljene svake godine	Skupština opštine

⁴⁶ Ove obuke će se održavati uz podršku OEBS-a

⁴⁷ Ove obuke će se održavati uz podršku OEBS-a

⁴⁸ Ove obuke će se održavati uz podršku OEBS-a

⁴⁹ Opština će svake godine prikupljati podatke i izveštavati o broju novih osvetljenih ulica i broju stanovnika koje te ulice pokrivaju.

dečake, u svojoj njihovoj raznolikosti.				stubova godišnje)	stubova godišnje)	stubova godišnje)			
---	--	--	--	-------------------	-------------------	-------------------	--	--	--

 Председavajući Skupštine
 Милан Пандријевић

